

CO₂ voortgangsverslag en energie actieplan 2019

Antea Group

1 januari 2019 t/m 31 december 2019

datum vrijgave
6 augustus 2020

beschrijving revisie
definitieve versie 2019

vrijgave
T.J. van Oosten

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'T.J. van Oosten', written over a horizontal line.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Basisgegevens	4
2.1. Beschrijving van de organisatie	4
2.2. Verantwoordelijken	4
2.3. Referentiejaar	4
2.4. Rapportageperiode	4
2.5. Verificatie	4
2.6. Definities/ afkortingen	4
3. Afbakening	6
3.1. Organisatorische grenzen	6
3.2. Wijziging organisatie	6
3.3. Scope-indeling	6
4. Berekeningsmethodiek	7
4.1. Actuele berekeningsmethodiek en conversiefactoren	7
4.2. Wijzigingen berekeningsmethodiek	7
4.3. Uitsluitingen	7
4.4. Opname van CO2	7
4.5. Biomassa	7
5. CO2 emissies	8
5.1. Footprint referentiejaar 2015	8
5.2. Footprint 2019	8
5.3. Emissie per fte	9
5.4. Emissie naar omzet	9
5.5. Trend over de jaren per scope	9
5.5.1. Scope 1	10
5.5.2. Scope 2	12
5.5.3. Scope 3	14
5.6. Trend over de jaren per categorie	18
5.7. Doelstellingen	18
5.8. Voortgang reductiemaatregelen	19
6. Onzekerheden	21
7. Initiatieven	23

1. Inleiding

Antea Group zet zich al jaren in voor duurzaam ondernemen en een duurzame bedrijfsvoering en heeft er voor gekozen zich te certificeren voor de CO₂-prestatieladder. Hiermee wordt op concrete wijze vorm gegeven aan de ambities die Antea Group heeft om haar doelstellingen op het terrein van duurzaamheid te realiseren. Het opstellen van de periodieke rapportages is onderdeel van de stuurcyclus binnen het energiemanagementsysteem dat in het kader van de CO₂-prestatieladder is ingevoerd. Deze stuurcyclus staat beschreven in het kwaliteitsmanagementplan. Deze periodieke rapportage is opgesteld door het kernteam CO₂-prestatieladder en beschrijft alle onderdelen zoals beschreven in § 7.3 van de ISO 14064.

In deze rapportage zijn tenminste de volgende aspecten uit de ISO 14064-1 beschreven:

Inleiding (p), Beschrijving van de organisatie (a), Verantwoordelijkheden (b), Referentiejaar (j), Rapportageperiode (c), Verificatie (q), Organisatorische grenzen (d), Actuele berekeningsmethodiek en conversiefactoren (l,n), Wijzigingen berekeningsmethodiek (m), Uitsluitingen (h), Opname van CO₂ (g), Biomassa (f), Herberekening referentiejaar en historische gegevens (j,k), Directe en indirecte emissies (e, i) en Onzekerheden (o).

2. Basisgegevens

2.1. Beschrijving van de organisatie

Antea Group is een advies- en ingenieursbureau. Antea Group is de handelsnaam voor Antea Nederland B.V. en Antea Realisatie B.V.

Ons bureau is actief op het gebied van infrastructuur, ruimte, milieu, veiligheid, beheer, data-informatie en realisatie. Voor meer informatie over onze werkterreinen en voor voorbeelden van (actuele) projecten, verwijzen wij naar onze website: www.anteagroup.nl.

Dit voortgangsverslag en energie-actieplan met betrekking tot onze CO₂ huishouding heeft betrekking op alle bedrijfsonderdelen, zoals die zijn beschreven in de emissie-inventaris (3.A.1 Emissie-inventaris). Het actieplan betreft een terugblik van genomen acties in het genoemde jaar (zie titel) en is dus geen toekomstig actieplan. Het grootste deel van de CO₂ emissie van Antea Group komt voor rekening van het zakelijk verkeer (reizen voor projecten per lease-, pool- of privé-auto). Dit komt voort uit het type werk van Antea Group, waarbij veel klant- en projectbezoeken plaatsvinden. Dit in het kader van de 'ontzorging van de klant'. Veel van onze adviseurs werken landelijk.

Het kernteam CO₂ prestatieladder bestaat in 2019 uit: Theo van Oosten, Loes van der Velden, Ronald Westra, Jeroen Mijs, Marijke Frielink, Joost Albers en Marloes Peeters. Per eis staat in de CO₂ managementapplicatie benoemd wie verantwoordelijk is.

2.2. Verantwoordelijken

Naam	Personen
Antea Group	<i>Eindverantwoordelijke:</i> Tanja Lendzion <i>Verantwoordelijke stuurscyclus (KAM):</i> Theo van Oosten <i>Contactpersoon emissie-inventaris:</i> Ronald Westra

2.3. Referentiejaar

Het referentiejaar is 2015.

2.4. Rapportageperiode

1 januari 2019 t/m 31 december 2019.

2.5. Verificatie

Externe verificatie van de CO₂-emissie en voortgangsrapportage vindt elke drie jaar plaats. De verificatie van de emissie inventaris door een daartoe bevoegde instelling is een vereiste voor het behalen van de score bij aandachtspunt 3.A.2. van de CO₂-prestatieladder. De laatste verificatie is op 5 september 2018 uitgevoerd door DNV-GL. De rapportage van emissie inventaris is getoetst aan de punten a tot en met q van paragraaf 7.3.1. van de norm ISO-14064-1 en uitgevoerd conform de ISO 14064-3. De conclusie over de mate van zekerheid in de DNV-GL rapportage ('Managementrapportage Antea Nederland B.V. verificatie 3.A.2. 2017') luidt als volgt:

"Van de totale scope 1 en 2 CO₂-emissies van Antea Nederland B.V. over 2017 van 3782,8 ton is 98,1% geverifieerd (3709,3 ton) en is een afwijking van 0,003% geconstateerd. Deze afwijking wordt veroorzaakt door afronding. Voor de emissie inventaris 2017 van Antea Nederland B.V. zijn de juiste emissiefactoren gebruikt en deze zijn op de juiste wijze toegepast. Op basis van de bevindingen tijdens de verificatie van de CO₂-emissie inventaris 2017, kan DNV GL Business Assurance B.V. een 'Verklaring met beperkte mate van zekerheid' verstrekken aan Antea Nederland B.V."

De bevindingen en aandachtspunten uit de verificatierapportage zijn verwerkt in voorliggende rapportage.

2.6. Definities/ afkortingen

BIGr - Bewust(er) In Gebouwen.
CO₂ – Koolstofdioxide
DGBC - Dutch Green Building Council
DMEC - Dutch Marine Energy Centre
ECN - Energie Centrum Nederland
EFRO - Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
LCA – Life Cycle Analysis
NGO – Non Governmental Organisation
NS – Nederlandse Spoorwegen
NVDE - Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie
OV – Openbaar Vervoer
RWS – Rijkswaterstaat
S1 - Semester 1 (eerste halfjaar)
S2 - Semester 2 (tweede halfjaar)
SKAO - Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen
TTC - Stichting Tidal Testing Centre
WKO installatie – Warmte Koude Opslag
WMR – Water Marine Research
WUR – Wageningen University and Research

3. Afbakening

3.1. Organisatorische grenzen

In de separaat beschikbare rapportage 'WerkBewust! CO₂ organizational boundary 2019' is de volledige afbakening van de organisatorische grenzen beschreven.

3.2. Wijziging organisatie

Onderstaande wijzigingen betreffen wijzigingen ten opzichte van het referentiejaar 2015.

Locaties: De gebouwen Geleen (Mijnweg 3) en Maastricht (Louis Loyensstraat 5) zijn niet meer in gebruik en de vestigingen zijn samengevoegd. Het nieuwe adres vanaf 1 januari 2016 is Wim Duisenbergplantsoen 21 in Maastricht. Vanaf 1 januari 2018 is BodemBasics B.V. onderdeel van Antea Group Nederland, alsmede het bedrijfspand aan de Everdenberg 103 te Oosterhout. Ook heeft Antea Group per 1 januari 2018 een nieuw onderkomen in gebruik aan de Strijp-S in Eindhoven.

Organisatiestructuur: Per 1 oktober 2019 is de organisatiestructuur van Antea Group gewijzigd m.b.t. naamgeving van de businesslijnen. Eerder was sinds 1 januari 2017 de organisatie van Antea Group gewijzigd. De indeling vóór 1 januari 2017 bestond uit de businesslijnen: Milieu, Realisatie, Ruimte, Infra, Veiligheid, Beheer & Data. Met ingang van 1 januari 2017 waren dat de businesslijnen Beheer & Realisatie, Bouw & Installaties, Contracten & Vergunningen, Infra, Milieu & Veiligheid, Ruimte & Water. Met ingang van 1 oktober 2019 zijn dit de businesslijnen Data & Realisatie, Bouw & Installaties, Contracten & Vergunningen, Infra, Milieu, Veiligheid & Gezondheid en Stad & Klimaat.

3.3. Scope-indeling

De bedrijfsactiviteiten, die CO₂-emissies met zich meebrengen, zijn onderverdeeld in een drietal scopes:

Scope 1 emissies, oftewel directe emissies, zijn emissies die worden uitgestoten door installaties die in eigendom zijn van of gecontroleerd worden door de organisatie, zoals emissies door eigen gasgebruik (in bijv. gasboilers, warmtekrachtinstallaties en ovens) en emissies door het eigen wagenpark.

Scope 2 oftewel indirecte emissies, zijn emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit, warmte en koeling en stoom in installaties die niet tot de eigen onderneming behoren, doch die door de organisatie worden gebruikt, zoals bijvoorbeeld de emissies die vrijkomen bij het opwekken van elektriciteit in centrales.

Scope 3 emissies, oftewel overige indirecte emissies, zijn emissies die ontstaan als gevolg van de activiteiten van de organisatie maar die voortkomen uit bronnen die geen eigendom van de organisatie zijn noch beheerd worden door de organisatie. Voorbeelden zijn emissies die voortkomen uit de productie van ingekochte materialen (upstream) en het gebruik van het door de organisatie aangeboden/verkochte werk, project, dienst of levering (downstream). Hoewel 'business travel' conform het GHG protocol een scope 3 emissie categorie is, moeten deze emissies voor de CO₂-Prestatieladder worden meegenomen in de emissie-inventaris voor 3.A.1.

4. Berekeningsmethodiek

4.1. Actuele berekeningsmethodiek en conversiefactoren

Deze periodieke rapportage is conform handboek 3.0, zoals dat is gepubliceerd in juni 2015 door de SKAO, opgesteld. De emissiefactoren conform het handboek 3.0 zijn van kracht vanaf 1 januari 2015. De emissiefactoren zijn vastgesteld op basis van de website CO₂-emissiefactoren.nl, waarbij de wijzigingslijst van de SKAO leidend is. Deze lijst is gelijktijdig gepubliceerd met handboek 3.0. Hierin zijn enerzijds de uitzonderingen bepaald t.a.v. een aantal emissiefactoren in vergelijking met CO₂-emissiefactoren.nl en anderzijds is aangegeven of een factor wel of niet met terugwerkende kracht in de tijd dient te worden doorgerekend. Door het met terugwerkende kracht berekenen van de cijfers van 2015 is het mogelijk dat er kleine verschillen zijn tussen de 2015-cijfers van rapportageperiode 2010-2015 en 2015-2020.

4.2. Wijzigingen berekeningsmethodiek

De berekeningsmethodiek is ten opzichte van eerdere rapportages niet gewijzigd. Naar aanleiding van de verificatie van de footprint van 2018 zijn enkele berekeningen aangescherpt en verwerkt in deze rapportage.

4.3. Uitsluitingen

Het gebruik van koelmiddelen is niet van toepassing.

4.4. Opname van CO₂

Er heeft geen opname van CO₂ plaatsgevonden.

4.5. Biomassa

Er heeft geen verbranding van biomassa plaatsgevonden.

5. CO₂ emissies

Onderstaand wordt de ontwikkeling van de emissie in de tijd weergegeven. Hierbij is onderscheid gemaakt in de emissie per scope en categorie, per fte en per euro omzet.

5.1. Footprint referentiejaar 2015

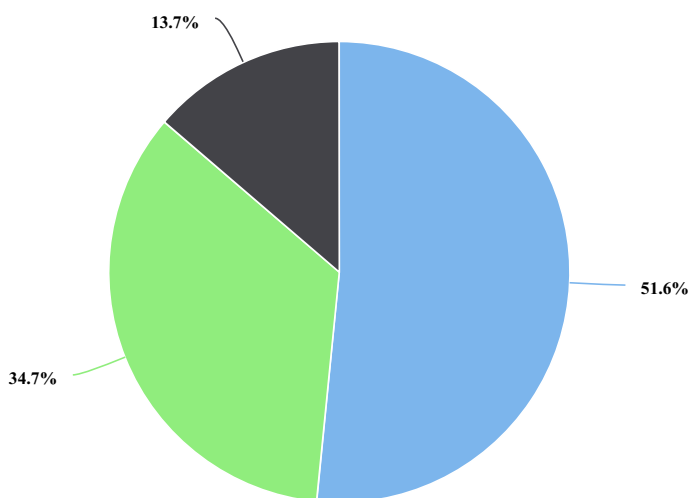
Onderstaand taartdiagram geeft de CO₂-footprint van het referentiejaar (2015) voor scope 1, 2 en 3 weer. In 2015 was de totale CO₂-footprint 6.134,2 ton, waarvan scope 1, 2 en 3 een bijdrage leverden van respectievelijk 3.163,8; 840,8 en 2.129,6 ton. Het grootste deel van de emissies valt onder scope 1. Hierin valt onder andere het zakelijke leaseautoverkeer van en naar projecten.

CO₂e (6.134 ton)

2015

- Scope 1: 3.163,8 ton
- Scope 3: 2.129,6 ton
- Scope 2: 840,8 ton

5.2. Footprint 2019

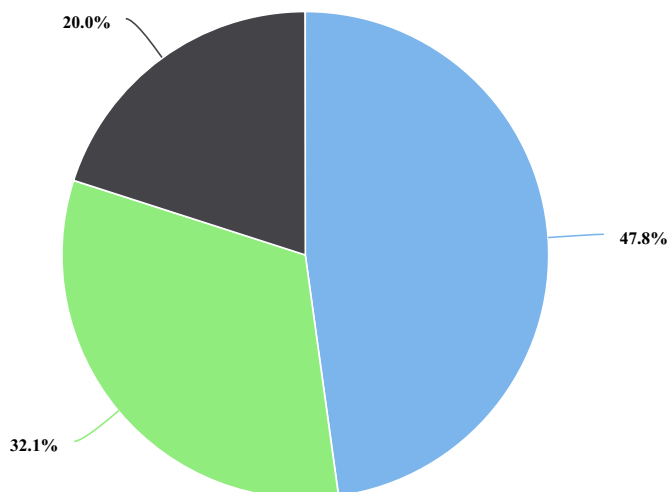
De onderstaande tabel geeft de CO₂-emissies van Antea Group voor heel 2019 voor scope 1, 2 en 3 weer. In vergelijking met de footprint van 2015 is het aandeel van scope 1 en 3 emissies afgenomen, waardoor het aandeel van scope 2 automatisch toeneemt. De scope 2 emissies zijn toegenomen met ca. 24,1%. De totale footprint is ten opzichte van 2015 afgenomen met 15,2%.

CO₂e (5.205 ton)

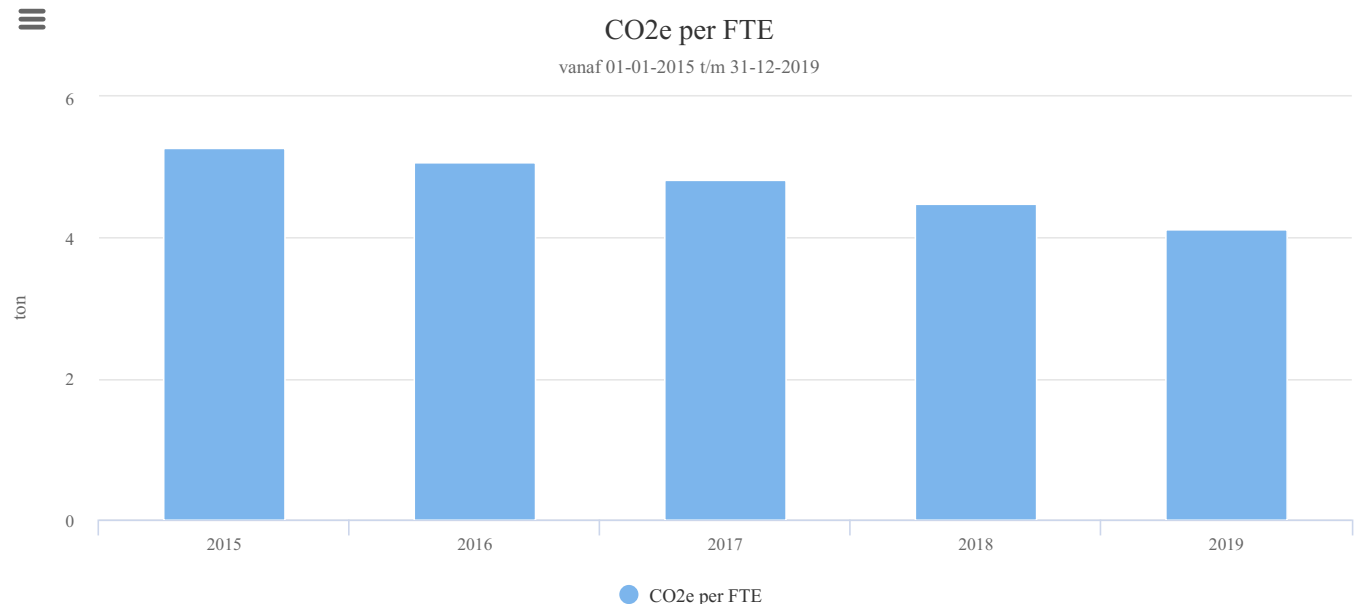
2019

- Scope 1: 2.489,68 ton
- Scope 3: 1.672,26 ton
- Scope 2: 1.043,43 ton

5.3. Emissie per fte

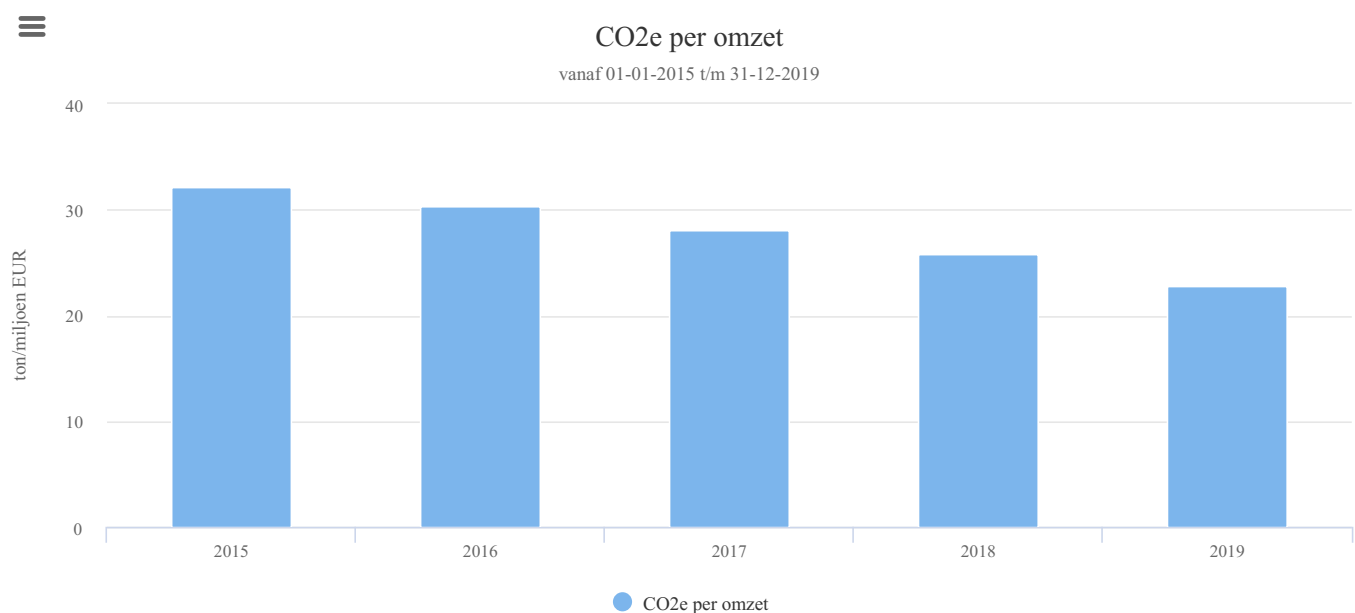
Het aantal fte, gebaseerd op de dienstverbanden binnen Antea Group (medewerkers met een contract voor onbepaalde tijd, inhuurkrachten, stagiaires, oproepkrachten en zzp'ers), is ten opzichte van het referentiejaar toegenomen met 8,4%: van 1.164 naar 1.261,87 fte. De totale hoeveelheid uitgestoten CO₂ is afgenomen. In onderstaande grafiek is te zien dat de emissie in relatieve zin (CO₂-emissie per fte) met 1,16 ton is afgenomen ten opzichte van 2015. Er is dus zowel absoluut als per werknemer minder CO₂ uitgestoten dan in het referentiejaar.

5.4. Emissie naar omzet

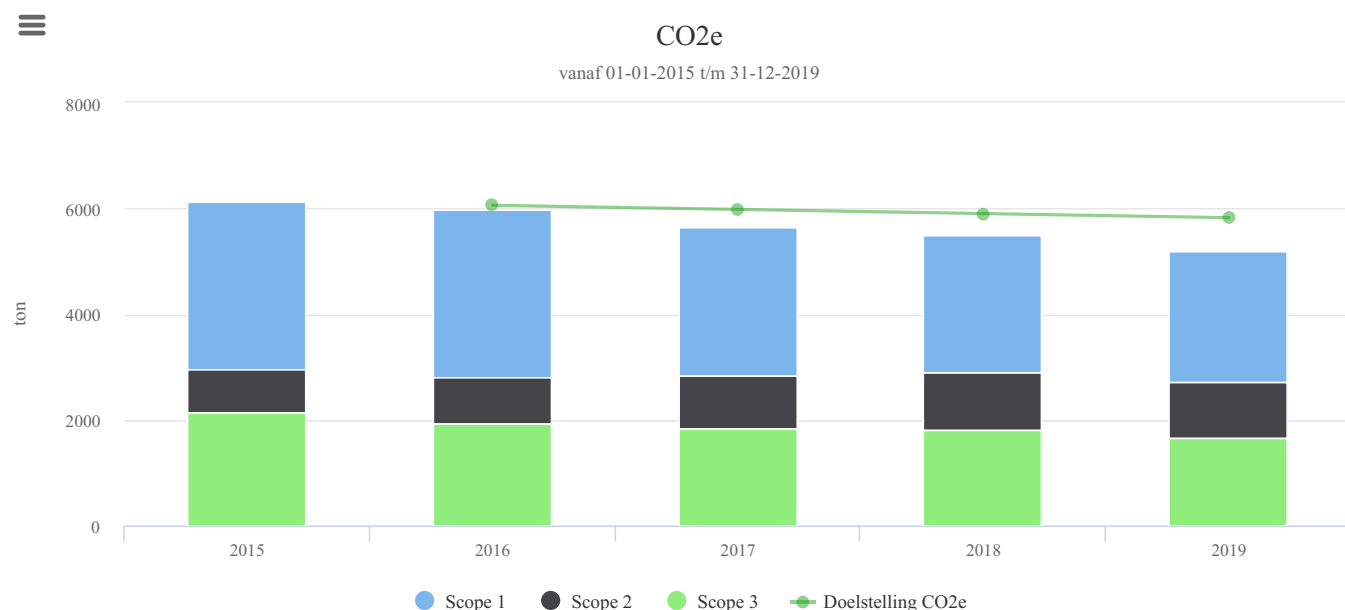
Naast de emissie per fte is het van belang te kijken naar de emissie in relatie tot de omzet, om na te gaan of de afname van de CO₂ footprint niet het gevolg is van een eventuele afname in het aantal projecten of werkzaamheden.

De emissie naar omzet is afgenomen ten opzichte van 2015 (zie onderstaande grafiek). De omzet van 2019 is groter dan de omzet in 2015. De CO₂ footprint is dus niet afgenomen door een afname in werkzaamheden. Dit komt niet alleen door het delen van een kleinere footprint door een grotere omzet: de procentuele toename van de omzet is nagenoeg gelijk aan de procentuele afname van de CO₂ footprint. Dit betekent dat er per verdiende euro minder CO₂ is uitgestoten.

5.5. Trend over de jaren per scope

Zoals al was af te leiden uit de footprints is de totale CO₂-emissie ten opzichte van 2015 afgenomen met 15,2%. In de trendgrafiek per scope is deze daling weergegeven. De doelstelling voor 2019 is 5.822 ton CO₂. Deze doelstelling is, met een daadwerkelijke CO₂-emissie van 5.205 ton, gehaald. In de grafiek is te zien dat de scope 1 en 3 emissies zijn gedaald; en de scope 2 emissies zijn toegenomen ten opzichte van 2015. In onderstaande paragrafen worden de trends per categorie beschreven, onderverdeeld naar scope 1, 2 en 3.

CO ₂ e (ton)	2015	2016	2017	2018	2019
Scope 1	3.163,82	3.167,29	2.781,92	2.582,92	2.489,68
Scope 2	840,81	866,89	1.000,91	1.091,11	1.043,43
Scope 3	2.129,58	1.940,46	1.850,89	1.806,1	1.672,26
Totaal	6.134,2	5.974,64	5.633,71	5.480,12	5.205,37
Doelstelling CO ₂ e		6.056,04	5.977,89	5.899,73	5.821,57

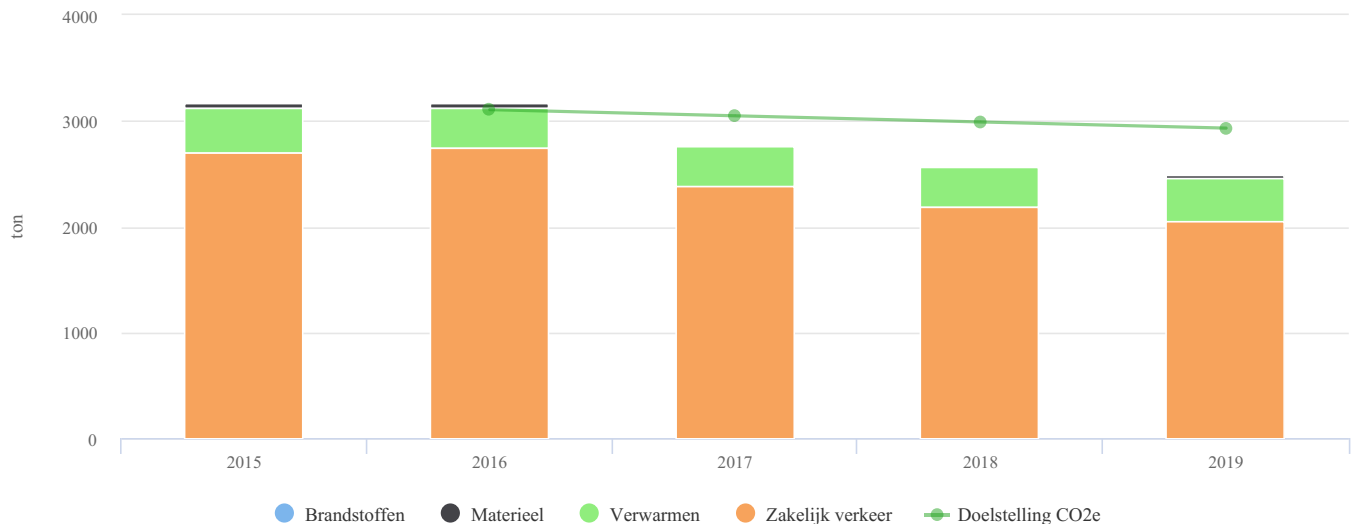
5.5.1. Scope 1

In onderstaande grafiek van de scope 1 CO₂-emissie is te zien dat deze zijn afgenomen ten opzichte van 2015 met 674,1 ton CO₂ (-21,3%). Met een emissie van 2490 ton CO₂ is de doelstelling van 2931 ton CO₂ ruim gehaald. Het grootste deel van de scope 1 CO₂-emissie komt voor rekening van het zakelijk verkeer, met een aandeel van 82,6%

CO₂e

vanaf 01-01-2015 t/m 31-12-2019

CO ₂ e (ton)	2015	2016	2017	2018	2019
Brandstoffen	0	1,81	1,34	1,23	1,01
Materieel	40,28	45	19,2	20,64	24,68
Verwarmen	426,63	376,57	373,61	379,29	406,36
Zakelijk verkeer	2.696,9	2.743,91	2.387,77	2.181,76	2.057,63
Totaal	3.163,82	3.167,29	2.781,92	2.582,92	2.489,68
Doelstelling CO ₂ e		3.105,6	3.047,39	2.989,17	2.930,96

Brandstoffen

Naast aardgas en stadsverwarming voor de vestigingen, wordt er propaan ingekocht voor verwarming van de bouwketen/schafwagens op projectlocaties. In 2019 is 588 liter propaan ingekocht. Deze hoeveelheid is sterk afhankelijk van het type projecten dat in een bepaald jaar wordt uitgevoerd.

Materieel en instrumentarium

De emissie van CO₂ afkomstig van materieel is met 39% afgenomen ten opzichte van 2015. Een mogelijke verklaring is dat Antea Group begin 2017 in plaats van benzinemotoren twee elektrische motoren heeft aangeschaft voor boten om waterbodemonderzoek uit te voeren. Verder is de inzet, en dus ook uitstoot van CO₂ van het materieel, sterk afhankelijk van het type projecten.

Dieselverbruik voor materieel [liters] (liter)	2015	2016	2017	2018	2019
Antea Group	12.472	13.933	5.943	6.391	7.640

Verwarmen

De Antea Group vestigingen worden grotendeels verwarmd met aardgas. Ten opzichte van 2015 is het aardgasverbruik in 2019 met 11.444 m³ (ca. 5%) afgenomen (van 226,45 duizend m³ naar 215,00 duizend m³). Aardgas wordt binnen Antea Group alleen gebruikt voor het verwarmen van de kantoren en het verbruik is daarmee direct afhankelijk van het aantal graaddagen. Een toename in het aantal graaddagen betekent een kouder jaar en dus een toename in het aardgasverbruik en vice versa (mits er geen andere factoren van invloed zijn op het aardgasverbruik). Om na te gaan of we zuiniger om zijn gegaan met ons aardgasverbruik, wordt daarom gekeken naar aardgasverbruik per graaddag. Het aardgasverbruik per graaddag is afgenomen van 5,44 m³/graaddag in 2015 naar 5,26 m³/graaddag in 2019. Dit betekent dat we t.o.v. 2015 zuiniger zijn gaan stoken, maar t.o.v. 2018 is er een toename. De oorzaak hiervan moet nog worden onderzocht.

Aardgasverbruik per graaddag (m³)	2015	2016	2017	2018	2019
Aardgasverbruik per graaddag	5,44	4,87	5,07	4,85	5,26

Zakelijk verkeer

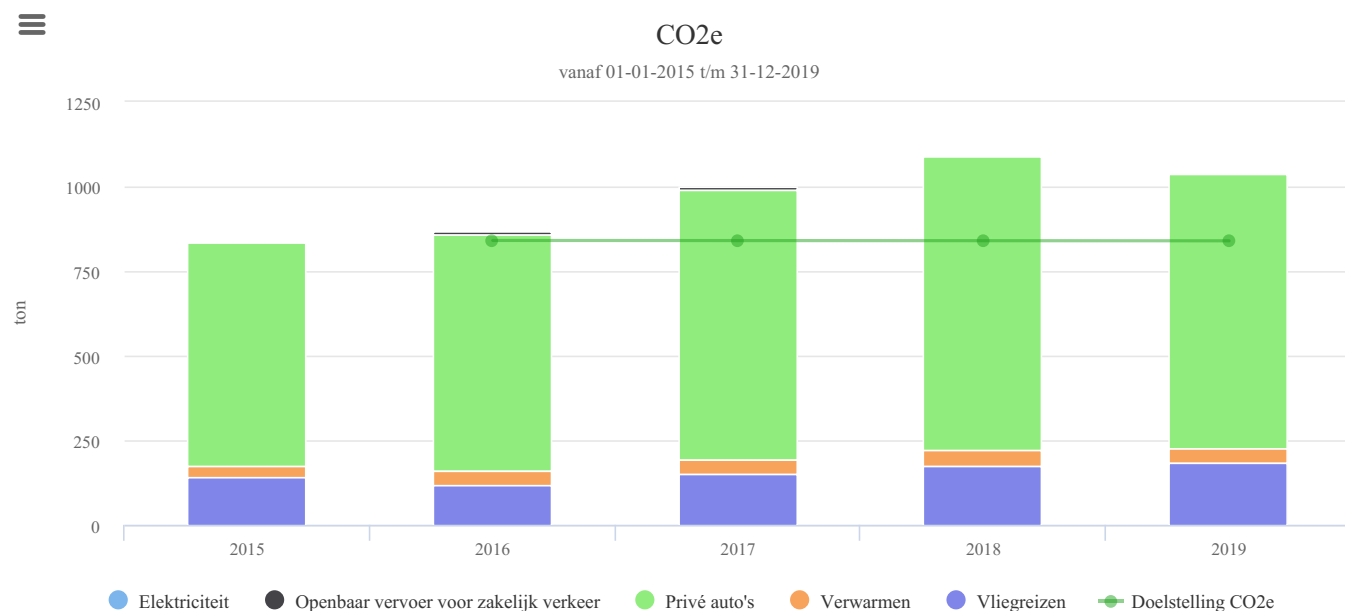
De CO₂-emissie van het zakelijk verkeer met leaseauto's, poolauto's en bedrijfsauto's is ten opzichte van 2015 gedaald: van 2,70 duizend ton naar 2,06 duizend ton (-23,7%). Het aantal verreden kilometers, zie onderstaande tabel, is afgenomen met -24,9% ten opzichte van 2015. Kortom, de hoeveelheid CO₂-emissie en kilometers zijn beiden gedaald. De CO₂-emissie per kilometer is nagenoeg hetzelfde gebleven (er is een minieme verhoging). Dit betekent dat iets meer brandstof is gebruikt per verreden kilometer zakelijk verkeer en dat er dus minder zuinig is gereden ofwel door rijstijl ofwel door minder zuinige auto's. Dit is tegen de trend in van minder uitstoot per kilometer door marktontwikkelingen.

In onderstaande tabellen is dit terug te zien. Een mogelijke verklaring voor de afname in kilometers is de implementatie en het toenemende gebruik van Skype.

Totaal verreden kilometers (lease-, pool- en bedrijfsauto's) (km)	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal verreden kilometers (woon-werk, zakelijk met lease- en bedrijfsauto) BodemBasics				40.118	113.273
Totaal verreden kilometers (woon-werk & zakelijk met lease-, pool- en bedrijfsauto)	19.264.886	18.925.042	16.900.203	15.378.960	14.473.093
Totaal	19.264.886	18.925.042	16.900.203	15.419.078	14.586.366

5.5.2. Scope 2

De CO₂-emissie in scope 2 is met 203 ton toegenomen ten opzichte van 2015 (+24,1%). De doelstelling van 839,4 ton is met deze emissies van 1.043,43 ton niet gehaald. Het zakelijk verkeer met privé auto's veroorzaakt het grootste deel van de scope 2 emissies (77,8%). De stijging van de scope 2 emissies is voor een belangrijk deel door het zakelijk verkeer met privé auto's te verklaren, vermoedelijk door de aangepaste leaseregeling. De stijging in scope 2 emissies is verder toe te schrijven aan de toename in vlieguren door meer internationaal werk.

CO ₂ e (ton)	2015	2016	2017	2018	2019
Elektriciteit	0	0	0	0	0
Openbaar vervoer voor zakelijk verkeer	7,61	10,55	11,2	3,62	6,05
Privé auto's	658,9	696,06	795,9	867,19	811,85
Verwarmen	34,53	40,47	43,2	47,91	43,78
Vlieguren	139,78	119,81	150,6	172,38	181,76

CO ₂ e (ton)	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal	840,81	866,89	1.000,91	1.091,11	1.043,43
Doelstelling CO ₂ e		840,46	840,11	839,75	839,4

Elektriciteit

De duurzaamheidsdoelstelling van Antea Group met betrekking tot elektriciteitsverbruik luidt als volgt: "In 2020 hebben we het elektriciteits- en waterverbruik van onze vestigingen beide verminderd met 2,5% ten opzichte van 2015". Het elektriciteitsverbruik is in 2019 met 19,5% afgenomen ten opzichte van 2015, waarmee de doelstelling is behaald. Het totale elektriciteitsverbruik is afgenomen van 2,69 miljoen kWh naar 2,17 miljoen kWh. Het elektriciteitsverbruik per fte is 1716 kWh/fte voor 2019. In het jaar 2015 was dit 2.310 kWh/fte. Dit is een afname van ca. 25,7%.

Daarnaast is de opgave om in 2020 de CO₂-uitstoot met 5% te verminderen ten opzichte van 2015. Om aan de CO₂-neutrale duurzaamheidsdoelstelling van vestigingen te voldoen maakt Antea Group gebruik van 100% in Nederland geproduceerde groene stroom van GreenChoice, waardoor de CO₂-emissie vanuit elektriciteitsverbruik zowel in 2015 alsmede in 2019 0 ton bedraagt.

Totaal elektriciteit (kWh)	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal elektriciteit	2.689.741	2.503.642	2.215.118	2.336.676	2.165.007

Openbaar vervoer voor zakelijk verkeer

In 2019 zijn 359.956 meer zakelijke kilometers gemaakt met het openbaar vervoer dan in 2015 (een toename van 190%). De CO₂-emissie is ten opzichte van 2015 met ongeveer 20,5% afgenomen (van 7,61 ton naar 6,05 ton). Ca. 5,6% van de zakelijke kilometers met het openbaar vervoer wordt met de tram, bus of metro afgelegd, de rest met de trein. Bij treinreizen, verzorgd door de NS, wordt significant minder CO₂ uitgestoten dan door bij rijden met een auto. Daar komt bij dat de elektrische treinen over gaan op windenergie, waardoor door een groot deel van de treinen geen CO₂ wordt uitgestoten. Dit samen verklaart deels het aandeel van zakelijk verkeer met openbaar vervoer in de footprint en de afname in CO₂ ondanks dat het aantal afgelegde kilometers met openbaar vervoer is toegenomen.

*De toename van voorspelde CO₂-emissie op basis van maatregelen is te verklaren doordat de emissiefactoren in 2017 worden aangepast (verhoogd) en er voor het bepalen van het effect van de maatregelen wordt uitgegaan van de emissie van het referentiejaar (2015).

Privé auto's (zakelijk verkeer)

Het zakelijk verkeer met privé auto's is niet alleen in aandeel in de footprint (relatieve bijdrage aan totale emissies) maar ook in absolute zin toegenomen ten opzichte van 2015, namelijk met 23,2%. Er zijn meer kilometers met privé auto's gemaakt dan in 2015 (zie onderstaande tabel). Eén van de redenen voor beide toenames (relatief en absoluut) kan de afname in het aantal leaseauto's ten opzichte van 2015 zijn, waardoor werknemers meer gebruik maken van privé auto's.

kilometers privé auto's (km)	2015	2016	2017	2018	2019
Gedeclareerde kilometers	2.995.002	3.163.912	3.617.738	3.941.792	3.690.235

Verwarming

Naast aardgas voor verwarming van de vestigingen, wordt op enkele vestigingen gebruik gemaakt van stadsverwarming. Het verbruik van ingekochte stadsverwarming is in 2019 hoger dan in 2015, wat resulteert in een toename in de emissie van verwarming in scope 2 met ca. 27%. Zoals beschreven in de rapportage over 2016 is één van de redenen hiervoor de ingebruikname van het nieuwe gebouw in Maastricht sinds 2016 (ter vervanging van Geleen en Maastricht Louis Loyensstraat), dat verwarmd wordt met

stadsverwarming. Daarnaast is er een stijging in het verbruik van het gebouw aan de Monitorweg in Almere vanwege comfortproblemen. Wanneer het verbruik wordt vergeleken met 2016 is een lichte toename zichtbaar.

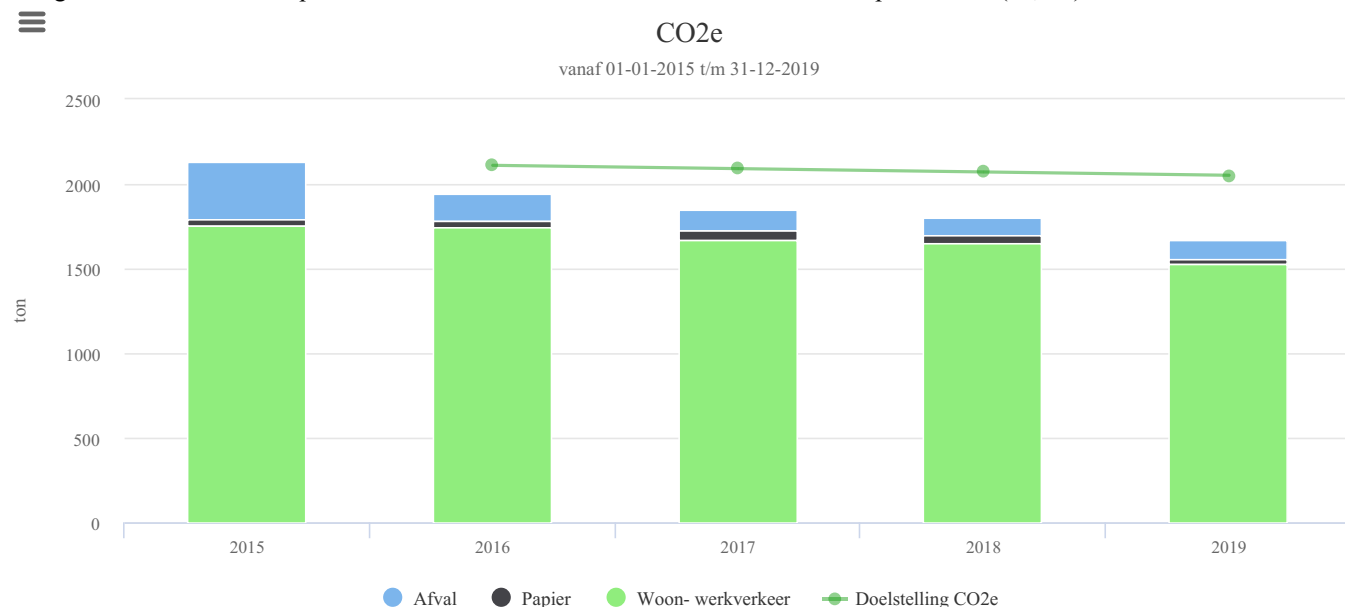
Vliegreizen

Het aantal afgelegde kilometers met zakelijke vluchten is in 2019 met 22,4% (201.481 reizigerskilometers) toegenomen ten opzichte van 2015. De emissies van zakelijke vluchten zijn met 30,0% (ca. 42 ton) toegenomen ten opzichte van 2015. Het aantal korte vluchten en middellange vluchten (met relatief meer uitstoot per kilometer) is significant toegenomen, met respectievelijk ca. 23,7% en ca. 349,3% ten opzichte van 2015. Het aantal lange vluchten is echter afgenomen ten opzichte van 2015 (-2,4%). De korte- en middellange vluchten hebben samen een aandeel van ca. 28% in de reizigerskilometers van zakelijke vluchten en van ca. 36% van de emissie van zakelijke vluchten. Een verklaring voor de toename in vliegverkeer is een toename in het aantal projecten met een internationaal karakter.

5.5.3. Scope 3

Zoals is vastgelegd in 4.A.1 Rapportage van de meest materiële emissies, worden door Antea Group voor scope 3 alleen de categorieën met de materiële emissies meegenomen. Deze categorieën betreffen: woon-werkverkeer, productieafval, papier en gebruik van verkochte producten (projectadvisering). Papierverbruik valt onder de categorie productieafval, echter in deze paragraaf wordt het separaat vermeld om specifiek de CO₂-emissie van papierverbruik inzichtelijk te maken. Voor CO₂-emissie en -vermindering in onze projecten zijn enkele specifieke ketenanalyses uitgevoerd (zie 4.A.1 Rapportage). De overige drie categorieën (woon-werkverkeer, productieafval en papier) zijn in onderstaande tabel weergegeven.

De scope 3 emissies zijn met een uitstoot van 1,67 duizend ton CO₂ in 2019 met ca. 21,5% afgenomen ten opzichte van 2015. Hiermee zijn de doelstelling (2,05 duizend ton CO₂) en voorspelling op basis van maatregelen (1,80 duizend ton CO₂) ruim gehaald. Het grootste deel van de scope 3 emissies komt voort uit het woon-werkverkeer met privé auto's (91,5%).

CO2e (ton)	2015	2016	2017	2018	2019
Afval	337,58	155,24	127,44	104,38	116,08
Papier	41,85	42,92	56,85	55,2	26,32
Woon- werkverkeer	1.750,15	1.742,3	1.666,59	1.646,52	1.529,86
Totaal	2.129,58	1.940,46	1.850,89	1.806,1	1.672,26
Doelstelling CO2e		2.109,98	2.090,39	2.070,8	2.051,21

Afval

De CO₂-emissie van afval is met ca. 65,6% afgenomen ten opzichte van 2015. Met betrekking tot afval richt Antea Group zich voornamelijk op het reduceren van papier- en kartonafval (zie ook de maatregelen in 5.8). Het papierafval is met 106 ton in gewicht (ca. 70%) afgenomen ten opzichte van 2015. Het overige afval (restafval en gescheiden stromen) is, met 176 ton (in gewicht), gehalveerd. Deze afname is groter dan is voorspeld op basis van de maatregelen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat er minder

schattingen zijn gemaakt.

Papierverbruik

De CO₂-emissie van het papierverbruik is zowel in absolute zin als in aandeel op het totaal afgenomen ten opzichte van 2015, met 11.940 ton (in kg). Deze afname valt te verklaren door de overgang op digitaal werken, waardoor minder papieren versies van producten en rapportages nodig zijn.

Uit kengetallen van de Milieubarometer (2014) blijkt dat het papierverbruik per medewerker op kantoor gemiddeld op 48 kg/fte ligt. In 2019 heeft Antea Group een papierverbruik van 16 kg/fte, dat ruim lager is dan het gemiddelde verbruik op kantoren.

Woon-werk verkeer (privé auto's, lease auto's en OV)

De CO₂-emissie vanuit woon-werkverkeer met privé auto's, lease auto's en het openbaar vervoer is met 220 ton afgenomen ten opzichte van 2015 (ca. -12,6%). Het aantal kilometers woon-werkverkeer met privé auto's en OV (lease auto onbekend) is echter toegenomen met 31,2%. Het aantal verreden kilometers woon-werkverkeer met privé auto's is met 9,3% gestegen.

Het aantal woon-werk kilometers met bus, tram of metro is verdubbeld ten opzichte van 2015. Voor de kilometers met de trein is dit bijna 11 keer zo hoog als in 2015. Een verklaring hiervoor kan de stimulatie van het gebruik van het openbaar vervoer door middel van het verstrekken van NS Business Cards. Hoewel het grootste aandeel woon-werkverkeer met privé auto's wordt afgelegd, verklaart de sterke toename in woon-werkverkeer met het openbaar vervoer (per definitie een lagere uitstoot dan met een personenauto) deels de afname in CO₂-emissie.

Daarnaast is de hoeveelheid verbruikte brandstof door leaseauto's met ca. 36,8% afgenomen, wat een CO₂-reductie oplevert. In totaal kunnen wij stellen dat de hoeveelheid CO₂, die per kilometer woon-werkverkeer wordt uitgestoten, is afgenomen in 2019 ten opzichte van 2015.

Meter	Organisatieonderdeel	2015	2016	2017	2018	2019
Functie > Woon- werkverkeer						
Benzineverbruik lease auto woon- werkverkeer (liter)	Antea Group	17.871	12.380	9.783	8.024	5.941
Diesilverbruik lease auto woon- werkverkeer (liter)	Antea Group	252.133	237.668	199.691	176.508	164.721
Kilometers elektrische lease auto woon- werkverkeer (km)	Antea Group					58.872
Woon- werkverkeer bus, tram of metro (km)	Antea Group	10.444	26.058	15.572	18.613	34.439
Woon- werkverkeer privé auto's onbekend brandstoftype (km)	Antea Group	4.010.980	4.199.935	4.437.626	4.760.701	4.381.750
Woon- werkverkeer privé auto's onbekend brandstoftype BodemBasics (km)	Antea Group				3.800	3.200
Woon werkverkeer trein (km)	Antea Group	74.797	335.429	418.691	602.269	953.167

Gebruik van verkochte producten

De CO₂-emissie in de categorie 'gebruik van verkochte producten' is door Antea Group te beïnvloeden in projecten en adviezen.

Een PMC-analyse toont aan dat de grootste winst te behalen valt in de keten van de sector 'Ruimte en Water' (zie rapportage 4.A.1. 190726 Rapportage meest materiële emissies). Antea Group heeft daarom een drietal ketenanalyses uitgevoerd van projecten binnen Ruimte en Water: Energie uit water, windenergie en zonne-energie. Op basis van de ketenanalyses is de volgende CO₂-reductiedoelstelling tot stand gekomen:

De doelstelling van Antea Group is om tussen 1 januari 2019 en 31 december 2020 in haar project-portefeuille een CO₂-besparing te hebben gerealiseerd van 1 miljoen kg CO₂ door middel van de toepassing van duurzame energie (energie uit water, wind of zon) voor de opwekking van elektriciteit, ten opzichte van conventionele (grijze) energie. Dit komt neer op een jaarlijkse besparing van 500 ton CO₂.

Antea Group kan op twee manieren bijdragen aan de besparing van CO₂-emissie d.m.v. de toepassing van energie uit duurzame

bronnen:

1. Initiëren van duurzame technieken van energieopwekking bij klanten;
2. Maatregelen treffen/adviseren in de keten tijdens projecten.

Initiëren

Dit komt neer op het initiëren en realiseren van:

- 18.067 m² oppervlak zonnepanelen, of;
- 18 waterturbines, of;
- 1 windturbine, of;
- een combinatie van bovengenoemden.

Voor het aanjagen van duurzame energiebronnen heeft Antea Group een Energietransitie Dashboard ontwikkeld - een ruimtelijke tool voor het inzichtelijk maken van kansen en de ideale energiemix: zonne-energie, windenergie, biogas, geothermie et cetera. Zo ontdekken gemeenten hoe zij (ruimtelijke) invulling moeten geven aan hun energietransitie-ambities.

Maatregelen in de keten

Antea Group heeft diverse mogelijkheden om CO₂-besparing te realiseren in de keten. In onderstaande tabel staan enkele van de huidige producten en diensten, die Antea Group kan inzetten voor een specifieke ketenfase van zonnepanelen, windmolens of waterturbines om CO₂ te besparen. Voor meer informatie verwijzen wij naar de ketenanalyses (vindbaar op skao.nl).

<i>Tool/ maatregel</i>	<i>Impact op fase</i>
<i>Circulair aanbesteden</i>	Initiatiefase
<i>Slim aanvragen van vergunningen</i>	Concept- en ontwerpfase, Realisatiefase
<i>Alternatieve materialen</i>	Concept- en ontwerpfase, Realisatiefase
<i>SusTAG</i>	Gebruiksfas
<i>Circulaire sloop</i>	Sloopfase

Voortgang

Antea group stelde in 2018 een businesscase op voor de realisatie van een zonnepark op het bedrijventerrein Gooisekant, te Almere (projectnummer: 412459.00). Dit is een initiatief van Antea Group om het bedrijventerrein Gooisekant in Almere, waar Antea Group gevestigd is, te verduurzamen, door middel van collectieve maatregelen. Aansluitend daarop is een ketenanalyse uitgevoerd om de CO₂-besparing in kaart te brengen voor verschillende scenario's zonneparken ten opzichte van energieopwekking uit conventionele bronnen. De scenario's verschillen van elkaar qua oppervlak aan zonnepanelen: 1) small (10.000 m²), 2) medium (66.667 m²) en 3) large (142.667 m²). Over de hele levenscyclus gekeken, leveren PV-zonnepanelen per opgewekte kWh een CO₂-besparing van 79,5% ten opzichte van conventionele energiebronnen (zoals fossiele brandstoffen).

Eind 2019 is, middels een goedkeuringsverklaring, een eerste doorgang gekregen voor de realisatie van een pilot met 2.500 m² PV-zonnepanelen op het bedrijven terrein. Dit betekent dat daarmee 13,8% van de doelstelling (1.000 ton CO₂-besparing) wordt bereikt in scope 3, meer specifiek 'gebruik van verkochte producten'. De daadwerkelijk realisatie van het zonnepark is afhankelijk van SDE-subsidie. Het projectteam van Antea Group heeft eind 2019 SDE-subsidie aangevraagd. Andere partijen kregen de voorkeur. Rijksoverheid stelt medio 2020 wederom een subsidie budget ter beschikking voor de energietransitie, waarvoor een nieuwe aanvraag wordt ingediend.

Het plan is om in totaal 15.000 zonnepanelen te realiseren, wat gelijk staat aan 25.000 m². Het volledige zonnepanelenpark is naar verwachting eind 2020 gerealiseerd, afhankelijk van de subsidie toekenning. In dat geval behaalt Antea Group ruimschoots de doelstelling van 1000 ton CO₂-besparing in de periode 2019-2020. De B.V. naam is Energiemaatschappij Gooisekant. Betrokken partners zijn Enexis, ondernemers, gemeente Almere, M7 en RVO. De afnemende energiemaatschappij (bijvoorbeeld Vandebrom) is nader te bepalen. Mogelijk wordt deze businesscase toegepast bij andere bedrijventerreinen, wat eveneens een extra CO₂-besparing met zich mee brengt.

Energietransitie

Daarnaast heeft Antea Group in 2019 een actieve rol aangenomen om een bijdrage te leveren aan de energietransitie in Nederland. Mede door goedkeuring van het Directie Team is een budget van €40.000 is geïnvesteerd in acties om de energietransitie op gang te laten komen. Een externe partij (Convince) is ingeschakeld om, door middel van een belactie, nieuwe doelgroepen (opdrachtgevers) te werven. Naar aanleiding van deze belactie voerde Antea Group 50 gesprekken met potentiële opdrachtgevers. Het achterliggende doel was de nieuwe doelgroep in laten zien wat voor een potentie er in de gemeente is om duurzame energie op te wekken. Zo wakkert Antea Group de realisatie van nieuwe zonne- en windparken aan. Dit gebeurde met behulp van het Energietransitie Dashboard. Onderstaand een greep uit de hieruit voortgevloede resultaten:

1. Gemeente Lisse, Hillegom, Teylingen en Noordwijk (projectnummer: 437305.100)

Een ruimtelijke studie naar de potentie van zonnepanelen en windturbines. Antea Group heeft een aanjaagfunctie door de studie uit te voeren. De maximale potentie in Noordwijk is het plaatsen van:

- 4 windturbines (3,3 MW) en;
- 228 hectare zonnenvelden (763,5 TJ).

2. Horst aan de Maas (projectnummer: 442185.100)

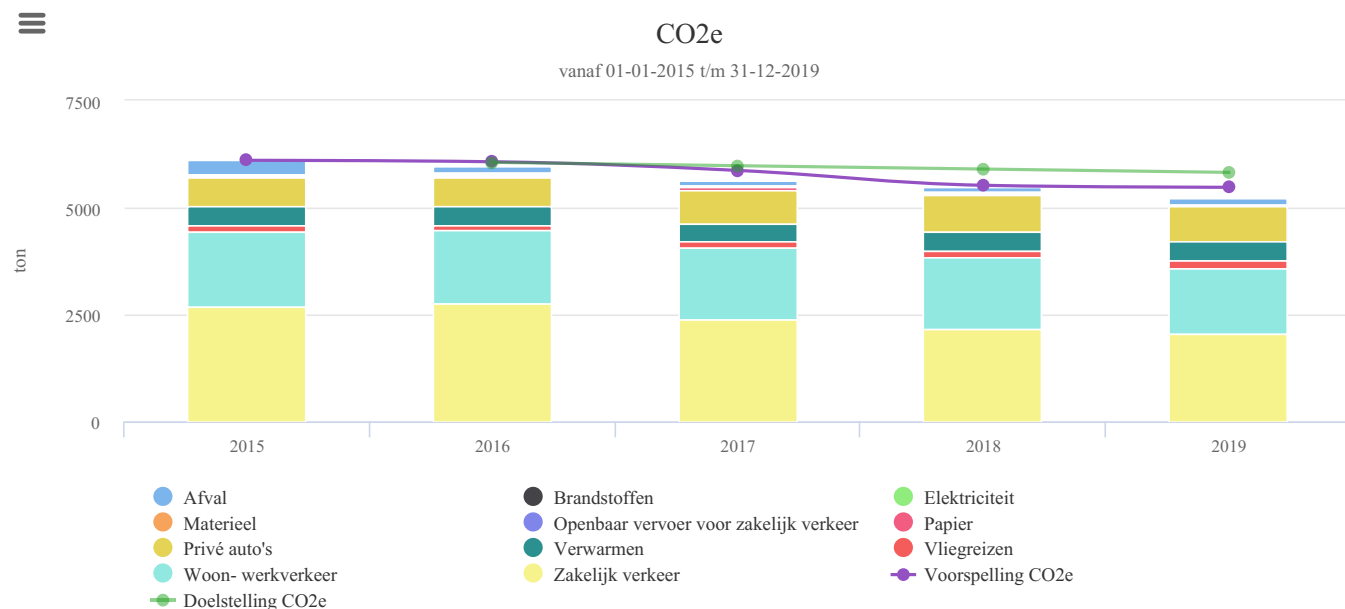
Een technische verkenning voor het opwekken van duurzame energie in de gemeente. De rol van Antea Group was het initiëren van het onderzoek en zorgdragen voor de technische verkenning. De maximale potentie in Horst aan de Maas is:

- 114 windturbines (4,5 MW) en;
- 972 - 1.111 hectare zonnepanelen (3,5 - 4 TJ).

Momenteel dienen de ruimtelijke studies als informatiedocument voor politieke besluitvorming binnen het college. Indien het college van Noordwijk of Horst aan de Maas besluit de windturbines of zonnenvelden te verwirkelijken, heeft Antea Group haar CO₂-reductiedoelstelling behaald.

5.6. Trend over de jaren per categorie

Bij de emissie van alle scopes samen in 2019 (totale footprint), leveren zakelijk verkeer met lease-, pool- en bedrijfsauto's (39,5% van totaal) en woon-werkverkeer met privé auto's, leaseauto's en OV (29,4% van totaal) de grootste aandelen. Wanneer al het zakelijk verkeer gezamenlijk wordt bekeken (lease-, pool-, bedrijfs- en privé auto's plus openbaar vervoer en vliegreizen), heeft dit een aandeel van ca. 58,7% van de totale emissie en ca. 86,5% van de scope 1 en scope 2 emissie. In 2015 was dit respectievelijk ca. 57,1% en 87,5%. Het aandeel van het zakelijk verkeer in de totale footprint is dus toegenomen.

CO2e (ton)	2015	2016	2017	2018	2019
Afval	337,58	155,24	127,44	104,38	116,08
Brandstoffen	0	1,81	1,34	1,23	1,01
Elektriciteit	0	0	0	0	0
Materieel	40,28	45	19,2	20,64	24,68
Openbaar vervoer voor zakelijk verkeer	7,61	10,55	11,2	3,62	6,05
Papier	41,85	42,92	56,85	55,2	26,32
Privé auto's	658,9	696,06	795,9	867,19	811,85
Verwarmen	461,16	417,03	416,81	427,2	450,13
Vliegreizen	139,78	119,81	150,6	172,38	181,76
Woon- werkverkeer	1.750,15	1.742,3	1.666,59	1.646,52	1.529,86
Zakelijk verkeer	2.696,9	2.743,91	2.387,77	2.181,76	2.057,63
Totaal	6.134,2	5.974,64	5.633,71	5.480,12	5.205,37
Doelstelling CO2e		6.056,04	5.977,89	5.899,73	5.821,57

5.7. Doelstellingen

Onderstaande doelstellingen geven de som van de voorspelde effecten van de reductiemaatregelen per scope per jaar weer. Dit resulteert in de trendlijn 'voorspelling op basis van maatregelen' in bovenstaande trendgrafieken van dit rapport. De doelstellingslijn is gebaseerd op de som van de voorspelde effecten van de maatregelen per scope voor 2020. Deze som is vervolgens lineair verdeeld over de jaren.

Doelstelling CO2e Rechtspersoon Antea Group

Voor jaar	Referentiejaar	Scope 1	Scope 2	Scope 3
2016	2015	-1,84%	-0,04%	-0,92%

Voor jaar	Referentiejaar	Scope 1	Scope 2	Scope 3
2017	2015	-3,68%	-0,08%	-1,84%
2018	2015	-5,52%	-0,13%	-2,76%
2019	2015	-7,36%	-0,17%	-3,68%
2020	2015	-9,2%	-0,21%	-4,6%

Via bovenstaande doelstellingen is bekend hoeveel CO₂ er per jaar mag worden uitgestoten. De doelstellingen worden vergeleken met de daadwerkelijke CO₂-emissies in 2019 per scope:

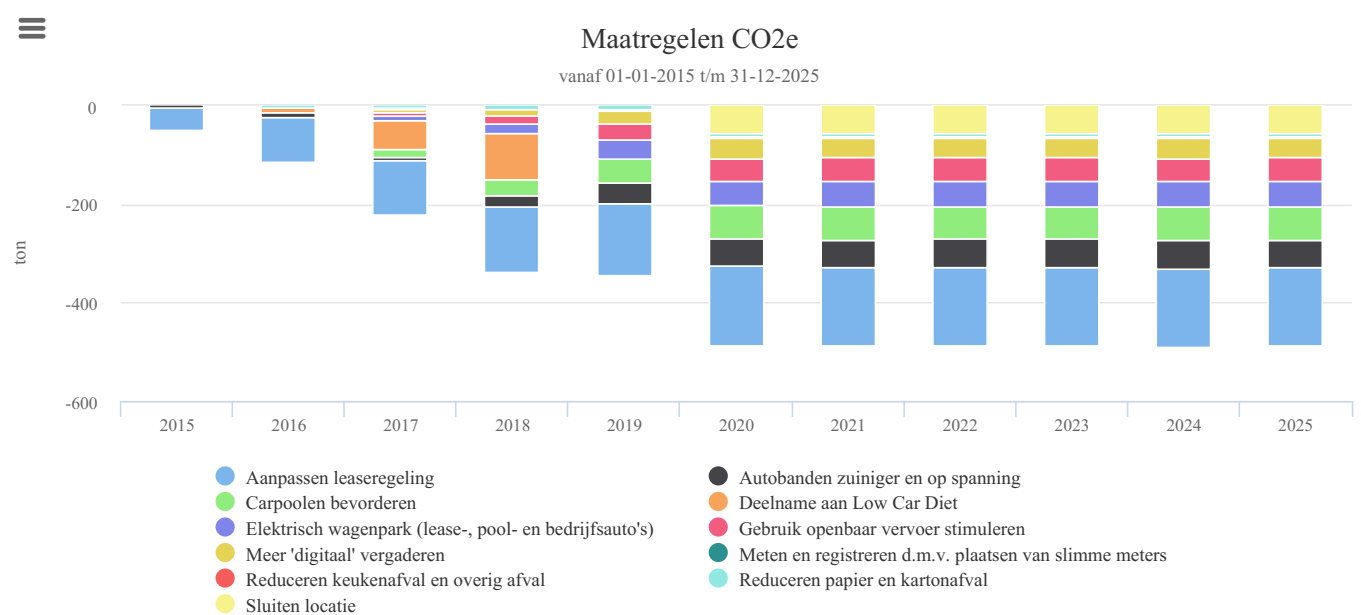
- Scope 1: De CO₂-doelstelling voor 2019 voor scope 1 staat gelijk aan een hoeveelheid van 2.930,96 ton CO₂. In 2019 heeft Antea Group 2.489,68 ton CO₂ uitgestoten in scope 1, en is de doelstelling gehaald.

- Scope 2: De CO₂-doelstelling voor 2019 voor scope 2 staat gelijk aan een hoeveelheid van 839,40 ton CO₂. In 2019 heeft Antea Group 1.043,43 ton CO₂ uitgestoten in scope 2, en is de doelstelling niet gehaald.

- Scope 3: De CO₂ doelstelling voor 2019 voor scope 3 staat gelijk aan een hoeveelheid van 2.051,21 ton CO₂. In 2019 heeft Antea Group 1.672,26 ton CO₂ uitgestoten in scope 3, en is de doelstelling gehaald.

5.8. Voortgang reductiemaatregelen

De voorspelde CO₂-reductie op basis van de (geplande) reductiemaatregelen wordt hieronder per jaar weergegeven.

Maatregelen CO2e (ton)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aanpassen leaseregeling	-46,41	-93,09	-111,39	-129,96	-144,81	-160,11	-159,66	-159,66	-159,66	-160,11	-159,66
Autobanden zuiniger en op spanning	-3,71	-7,45	-7,43	-24,13	-40,84	-57,71	-57,55	-57,55	-57,55	-57,71	-57,55
Carpoolen bevorderen			-16,78	-33,56	-50,34	-65,8	-65,62	-65,62	-65,62	-65,8	-65,62
Deelname aan Low Car Diet		-11,26	-57,31	-92,51	0	0	0	0	0	0	0
Elektrisch wagenpark (lease-, pool- en bedrijfsauto's)			-10,68	-21,36	-39,16	-50,84	-54,11	-53,16	-53,73	-54,27	-54,11
Gebruik openbaar vervoer stimuleren			-6,71	-13,42	-30,2	-46,06	-45,93	-45,93	-45,93	-46,06	-45,93
Meer 'digitaal' vergaderen			-6,71	-13,42	-26,85	-39,48	-39,37	-39,37	-39,37	-39,48	-39,37

Maatregelen CO2e (ton)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Meten en registreren d.m.v. plaatsen van slimme meters		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reduceren keukenafval en overig afval		-0,88	-1,75	-2,62	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5
Reduceren papier en kartonafval		-1,63	-3,26	-4,88	-6,51	-8,16	-8,14	-8,14	-8,14	-8,16	-8,14
Sluiten locatie						-54,33	-54,15	-54,15	-54,15	-54,33	-54,15
Totaal	-50,13	-114,3	-222,01	-335,87	-342,21	-486,01	-488,04	-487,09	-487,66	-489,44	-488,04

Aanpassen leaseregeling

Reductie kan bereikt worden door het leasen van milieu- en klimaatvriendelijke auto's te stimuleren. Aan de leaseregeling is in 2014 een categorie zeer zuinige auto's toegevoegd en, behoudens strikte uitzonderingen, kan alleen voor brandstoflabel A en B worden gekozen, wat respectievelijk 20% en 10% minder brandstof gebruikt dan een auto met C of D label. Per 1 april 2016 is de leaseregeling aangepast naar een categorie-indeling in plaats van een energielabel. Medewerkers, die in aanmerking komen voor een leaseauto, hebben de keuze uit vier categorieën leaseauto's gebaseerd op normlease bedrag en maximale CO₂-uitstoot (gram/kilometer:) Categorie I (88 g/km), categorie II (98 g/km), categorie III (105 g/km) en categorie IV (115 g/km). De streefwaarde voor deze reductiemaatregel is in 2019 -144,81 ton CO₂ ten opzichte van 2015. Deze streefwaarde is, met een toename van 1,1 ton CO₂, niet bereikt.

Autobanden zuiniger en op spanning

Door tweemaal per jaar de banden van het leasewagenpark op spanning te controleren en bij te pompen, gecombineerd met het omwisselen van zomer- naar winterbanden en andersom bij merendeel van de auto's, zijn de banden het hele jaar door op spanning. Vanaf 2018 plaatst de leasemaatschappij energiezuinige en veilige banden bij de bandenwissel. Hiermee wordt onnodig brandstofverbruik vermeden. De voorspelde reductie door deze maatregelen in 2019 ten opzichte van 2015 is -40,84 ton CO₂. Deze streefwaarde is, met een reductie van 3,1 ton CO₂ in 2019, niet bereikt.

Carpoolen bevorderen

In 2017 is een 'Carpoolapp' ontwikkeld, waarmee medewerkers afspraken kunnen maken om te carpoolen naar een locatie. De streefwaarde voor deze reductiemaatregel is -50,34 ten opzichte van 2015. De app bevindt zich momenteel in de ontwikkelfase en is onbeschikbaar voor medewerkers. De streefwaarde in 2019 kon daarom niet behaald worden.

Deelname Low Car Diet

Low Car Diet is een jaarlijkse actie in juni om bewustwording te creëren onder medewerkers om te reizen met het openbaar vervoer. Antea Group heeft in 2019 zich aangemeld voor het Low Car Diet. Kort voor de aftrap besloot de organisatie, achter het Low Car Diet, om de startdatum te verschuiven naar eind september in plaats van juni. Antea Group heeft daarom niet deelgenomen aan het Low Car Diet, omdat het planning-technisch niet haalbaar was. Met een besparing van 0 ton CO₂ is de streefwaarde, van 0 ton CO₂-reductie in 2019, is behaald.

Elektrisch wagenpark (lease-, pool- en bedrijfsauto's)

Een andere ingreep in het wagenpark (lease-, pool- en bedrijfsauto's) is het aanschaffen van milieu- en klimaatvriendelijke auto's. In 2019 zijn zeven elektrische poolauto's toegevoegd aan het wagenpark van Antea Group, waarmee het totaal komt op 11. Daarnaast zijn er 29 medewerkers met een elektrische leaseauto. Antea Group heeft in 2019 in totaal 54 laadpalen geplaatst verspreid over de vestigingen: Almere (12 stuks), Capelle aan den IJssel (12 stuks), Deventer (12 stuks), Heerenveen (6 stuks), Oosterhout (12 stuks) en Maastricht (0 stuks). De streefwaarde van deze reductiemaatregel is in 2019 -39,16 ton CO₂ ten opzichte van 2015. Deze reductiemaatregel zorgde in 2019 voor een reductie van 33,3 ton CO₂. Deze streefwaarde is in 2019 niet gehaald.

Gebruik openbaar vervoer stimuleren

Nieuwe medewerkers krijgen beschikking over een NS businesscard, waarmee zij vrij kunnen reizen met het openbaar vervoer. Medewerkers, die al langer in dienst zijn, kunnen ook een beroep doen op een NS businesscard. Het aantal kilometers dat is afgelegd met het openbaar vervoer in 2019, voor zowel woon-werk als zakelijke doeleinden, is met 1.262.321 km toegenomen ten

opzichte van 2015. Het aantal km dat medewerkers reizen met het openbaar vervoer is per fte toegenomen van 236 naar 1.218 km ten opzichte van 2015. Het aantal kilometers dat medewerkers reizen per auto (zakelijk en woon-werk) is afgenomen ten opzichte van 2015 met 14,2%. Dit betekent dat de reductiemaatregel effect heeft gehad op het reisgedrag van medewerkers: medewerkers kiezen vaker voor reizen met het openbaar vervoer. De streefwaarde van deze reductiemaatregel is -30,2 ton CO₂ ten opzichte van 2015. Deze streefwaarde is, met een reductie van 203 ton CO₂, ruim behaald in 2019.

Meer digitaal vergaderen

In 2015 creëerde Antea Group skypeconferentieruimtes op alle locaties. Vanaf half juli 2017 is bij iedere medewerker Skype for Business geïnstalleerd op de laptop of computer. Skype biedt de mogelijkheid om op afstand digitaal te overleggen en vergaderen, waardoor medewerkers thuis kunnen werken of niet naar een andere kantoorlocatie hoeven te reizen. Hiermee worden reizen, die voorheen noodzakelijk waren voor woon-werk- en/of zakelijk verkeer, deels vermeden. De streefwaarde van digitaal vergaderen in 2019 is een extra reductie van 26,85 ton CO₂ ten opzichte van 2015. Deze reductiemaatregel heeft in 2019 geleid tot 397 ton CO₂-besparing ten opzichte van 2015. De streefwaarde is ruim behaald.

Reduceren keuken en overig afval

Deze maatregel richt zich eveneens op het verminderen van de afvalproductie. Restafval en de overige afvalstromen, naast papier- en kartonafval, vallen onder de noemer "overig afval". Vanaf april 2019 scheidt Antea Group op alle zes de hoofdvestigingen het 'overige' afval in verschillende fracties: PBD, Biologisch, koffiebekers, koffiedik en restafval. Het restafval is met 61,5% gereduceerd ten opzichte van 2015. Een reden hiervoor is dat (sinds 2016) minder schattingen voor de afvalhoeveelheden nodig zijn (de cijfers zijn dus nauwkeuriger). Ten opzichte van 2016, een jaar met hetzelfde uitgangspunt voor afvalhoeveelheden, is het overig afval nog steeds gedaald (met 34,5%). De streefwaarde ten opzichte van 2015 is in 2019 -3,5 ton CO₂. In 2019 is 107,4 ton CO₂ bespaard en is de streefwaarde behaald.

Reduceren papier- en kartonafval

Deze maatregel richt zich op het verminderen van de afvalproductie. Het papier- en kartonafval is in 2019 met 70,1% afgenomen ten opzichte van 2015. Een reden hiervoor is dat er (sinds 2016) minder schattingen voor de afvalhoeveelheden nodig waren en daardoor de hoeveelheid papier- en kartonafval nauwkeuriger wordt bepaald. In vergelijking met 2016, is de hoeveelheid papier- en kartonafval met 7,11% afgenomen. De streefwaarde voor 2019 ten opzichte van 2015 voor deze reductiemaatregel is -6,51 ton CO₂. De streefwaarde is, met een daadwerkelijke CO₂-reductie van 114 ton CO₂, behaald.

6. Onzekerheden

De footprint over 2019 is met zorg opgesteld. In een klein aantal gevallen zijn aannames gedaan om de reële situatie zo goed mogelijk te benaderen: bijvoorbeeld als de benodigde gegevens niet voorhanden waren of (door derden) beschikbaar gestelde gegevens door ons niet verder konden worden uitgesplitst voor verdere bewerking. Met het door de jaren heen opgebouwde inzicht in onze gegevens is het uitgangspunt dat de inventarisatie ten behoeve van de footprint een afwijking heeft die kleiner is dan 2%.

De bekende onzekerheden:

- Van 1 kleine loods (Koopvaardijweg 5, Oosterhout) ontbreken de gasgegevens;
- Van 1 kantoor in Deventer (toren C), die voor een deel wordt gehuurd, zijn geen gegevens bekend van het gasverbruik. Het verbruik wordt gerelateerd aan het verbruik in toren D. Dat is exact hetzelfde gebouw, alleen met een andere verhuurder;
- De elektriciteitsverbruiksgegevens van de locatie Everdenberg 103 (BodemBasics) zijn gebaseerd op een schatting. BodemBasics is in 2019 tweemaal overgestapt van energieleverancier. Op de jaarlijkse factuur van de laatste energieleverancier staat een geschat jaarverbruik vermeld. Dit cijfer is gebruikt voor het elektraverbruik van Bodem Basics in 2019.
- Bij de kantoren in Almere, Deventer, Capelle aan de IJssel, Maastricht en Heerhugowaard wordt gas- en/of elektriciteitsverbruik en/of stadsverwarming gedeeld met andere huurders. Omrekening vindt plaats op basis van het gebruikte vloeroppervlak en niet op basis van het daadwerkelijk gebruik;
- Het verbruik van bedrijfs- en leaseauto's wordt bepaald op basis van kilometerregistraties van zakelijke en woonwerk-ritten en niet (ook) op basis van privéritten;
- Het mogelijk verlies aan koelmiddel van airco installaties is niet geïdentificeerd;
- De berekening voor privékilometers is een extrapolatie van het rijdend wagenpark per 31 december 2017 op basis van een statische benadering;
- Het brandstoftype van het voertuig is bepalend voor de emissieberekening van lease- en bedrijfsauto's;
- Bij het vliegverkeer worden de afstanden tussen de luchthavens berekend aan de hand van de gegevens op de website travelmath.com;

- Aannames zijn gebruikt om de besparing in liters brandstof van autoverkeer te bepalen voor de reductiemaatregelen: lease categorieën aanpassen, digitaal vergaderen, inzet elektrische auto's en stimuleren gebruik openbaar vervoer.

7. Initiatieven

Antea Group BIER - Beverage Industry Environmental Roundtable

Sinds enkele jaren ondersteunt Antea Group werkgroepen (bijv. 'Energy and Climate Change') van de Beverage Industry Environmental Roundtable (BIER). Dit houdt in dat wij het samenwerkingsverband van enkele van de grootste (fris)drankenbedrijven van de wereld begeleiden in de ontwikkeling van het GHG guidance document en de ontwikkeling van de Circular Footprint formules.

Meer informatie: Marijke Frielink

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2 Prestatieladder assessment, Algemeen en CO2	01-01-2016	

Antea Group BIGr

Energie besparen, tijd en geld optimaal benutten, verduurzamen. Het bewust(er) bouwen en beheren van gebouwen houdt steeds meer organisaties bezig. Logisch, want er valt veel te winnen, maar als je niet op past ook veel te verliezen.

The BIGr picture is het gedachtengoed dat Antea Group hiervoor inzet. En wat er allemaal onderdeel is van dit grotere plaatje bepaalt u samen met een adviseur van Antea Group. Door onze jarenlange ervaring in het beheer van gebouwen weten we precies welke vragen u beantwoord moet hebben om een gedegen keuze te maken in het verwerken van duurzaamheid in uw gebouwen. Wij (onder)zoeken, vinden, leren, kijken vooruit en zorgen dat u slim kunt zijn, daar waar het het minst wordt verwacht. Zonder al te veel moeite maken wij u onderdeel van the BIGR picture.

BIGr maakt verduurzamen en besparen een stuk eenvoudiger dan u op voorhand zou denken. BIGr staat voor Bewust(er) In Gebouwen. Een integrale aanpak die antwoord geeft op al uw vragen én u in staat stelt om slimme keuzes te maken als het gaat om verduurzamen en besparen.

Meer informatie: Bram Marcus en www.anteagroup.nl

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2 Prestatieladder assessment, Algemeen en CO2	01-09-2015	

Antea Group Carbon Fix

CO₂-buffer onder uw kunstgrasveld

Door uw kunstgrasveld CO₂-neutraal aan te leggen draagt u een steentje bij aan de verbetering van het klimaat. Minder CO₂ in de lucht heeft positieve invloed op de klimaatverandering. Antea Group Sport heeft nu een simpele oplossing waarmee je met de aanleg van een kunstgrasveld hier een bijdrage aan kunt leveren. Met Carbon Fix wordt de CO₂ vastgelegd in de onderbouw van het veld. Met behoud van sporttechnische eigenschappen. Deze constructie is goedgekeurd als onderbouwmateriaal voor kunstgrasvelden door NOC*NSF.

Carbon Fix is een laag speciale steenslag onder een kunstgrasveld. Het wordt ingebouwd als onderdeel van de sporttechnische laag. Dit speciale materiaal reageert op CO₂ uit de buitenlucht. Deze reactie is onomkeerbaar. De reactie zorgt ervoor dat de CO₂ voorgoed wordt vastgelegd in onoplosbare verbindingen.

Eén ton Carbon Fix kan ruim één ton CO₂ vastleggen. Een laag van slechts één à twee centimeter dikte volstaat om alle CO₂ vast te leggen die bij de aanleg van een veld vrijkomt. We hebben ons materiaal uitvoerig laten testen bij Kiwa ISA Sport.

Daaruit blijkt dat het materiaal ruimschoots aan onze verwachtingen voldoet. Een laag Carbon Fix vervangt een deel van de normaal toegepaste sporttechnische lava-fundering. Daarmee is Carbon Fix een ideale manier om CO₂ neutraal te bouwen. En zo dragen wij letterlijk ons steentje bij aan een betere leefomgeving.

Carbon Fix is goedgekeurd door NOC*NSF onder norm M27.c-103.

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2 Prestatieladder assessment, CO2 en Algemeen	01-11-2017	

Antea Group CO2-reductie en duurzaam reizen

In het kader van het trainings- en opleidingsprogramma Young Improving Heroes voor jonge collega's is in 2016-2017 een groep actief geweest met CO2-reductie en duurzaam reizen. Er is onderzoek gedaan naar het huidige reisgedrag, belemmeringen en kansen daar waar het gaat om duurzamer reisgedrag en het duurzaam reizen in de markt. Draagvlak, verbinding, enthousiame en energie zijn daarbij de kernwoorden.

Een groep enthousiaste en betrokken collega's heeft gedurende een periode van een maand meegewerkt aan een aantal experimenten. Ook is de eerste versie van de in het kader van de duurzaamheidsdoelen te ontwikkelen carpoolapp getest.

Gebleken is dat collega's duurzamer willen reizen als aan een aantal wensen invulling gegeven kan worden, zoals de mogelijkheid om eerste klas te reizen in de trein en wanneer organisatorische hobbels zoveel mogelijk worden weggenomen.

Het resultaat is dat er bijna 16.000 km duurzaam is gereisd, waarmee 1,48 ton CO2-uitstoot is bespaard. Dit door carpool en carsharing, gebruik van OV en Skype for business.

Een prima initiatief van binnen uit, dat een vervolg krijgt. Niet alleen intern, maar mogelijk ook als commerciële dienstverlening voor onze klanten.

Betrokken van uit Antea Group is Loes van der Velden.

Methodieken	Startdatum	Einddatum
Algemeen, CO2 en CO2 Prestatieladder assessment	15-06-2017	

Antea Group DMEC (Dutch Marine Energy Centre)

Antea Group is deelnemer in enkele projecten van Dutch Marine Energy Centre.

Binnen DMEC wordt kennis ontwikkeld en (onderzoeks-)projecten uitgevoerd op gebied van Energie uit Water.

Dit betreft onder andere Foreseas, waarin een 20-tal partners 4 maal per jaar samenkomen om de voortgang van de werkpakketten te bespreken.

Meer informatie: Wim Kloezen

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2 Prestatieladder assessment, CO2 en Algemeen	01-07-2017	

Antea Group Dutch Green Building Council

Antea Group is participant van het Dutch Green Building Council (DGBC) en neemt actief deel. DGBC is een onafhankelijke non-profit organisatie die streeft naar blijvende verduurzaming van de gebouwde omgeving in Nederland. Daartoe ontwikkelt de organisatie keurmerken voor een onafhankelijke beoordeling van zowel nieuwe als bestaande gebouwen op het gebied van duurzaamheid. De Dutch Green Building Council ontstond in 2008 vanwege de toenemende vraag naar toetsing van duurzame ontwikkeling in het vakgebied. De stichting wordt gefinancierd vanuit de bijdragen van de DGBC-participanten: bedrijven en organisaties uit de branche die duurzaamheid als hoge prioriteit zien. Door de gebouwde omgeving te verduurzamen kunnen wij een grote bijdrage leveren aan de transitie naar een duurzame samenleving die klimaatneutraal is, waarin het prettig en gezond is om te werken en waarmee Nederland zijn leidende positie op het gebied van duurzaamheid kan terugwinnen.

Doelstellingen:

- Een platform zijn voor visieontwikkeling, kennisoverdracht en samenwerking, zodat kennis van participanten over de duurzame ontwikkeling van de gebouwde omgeving en duurzaam bouwen op een hoog niveau komt.
- Duurzaamheid van de gebouwde omgeving meetbaar maken door duurzaamheidskeurmerken voor gebouwen te ontwikkelen en te onderhouden.
- Duurzaamheid van gebouwen en gebieden (laten) beoordelen en certificeren, zodat duurzame gebouwen zichtbaar zijn in de markt.
- Betrokken partijen informeren en stimuleren om volgens de beoordelingsrichtlijn te werken, zodat participanten

duurzaamheid integreren in planning, ontwikkeling, uitvoering en gebruik.

Betrokken vanuit Antea Group: Tanja Lenzion. Meer informatie op www.dgbc.nl

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2 Prestatieladder assessment, CO2 en Algemeen		
Deelname		

Antea Group Duurzame Leverancier

Antea Group draagt samen met Movares, Strukton en Sweco het initiatief van de Duurzame Leverancier. Naast een online platform is het een fysieke community van en voor bedrijven die een duurzame bedrijfsvoering voorstaan. Nadat in 2013 Bouwend Nederland is toegetreden, is in 2014 de website www.CO2prestatieindebouw.nl volledig geïntegreerd in de website van de Duurzame Leverancier.

Tussen de 10 en 16 keer per jaar organiseert de Duurzame Leverancier klankbordbijeenkomsten. Leveranciers, opdrachtgevers en betrokken NGO's presenteren relevante onderwerpen voor advies- en ingenieursbureaus, aannemers of hun ketenpartners. De bijeenkomsten zijn een bron van inspiratie en inzicht voor betrokken partijen in de keten.

Op grond van deze thema's en de behoeften vanuit het netwerk, heeft de duurzame leverancier besloten ook op de website een platform te bieden aan nieuwe thema's:

Veilige Leverancier

Vooraf ingegeven door de wens van aannemers die werken op of langs het spoor, is de Duurzame Leverancier begonnen met een cyclus van klankbordbijeenkomsten rondom dit thema. Daarbij wordt nauw samengewerkt met ProRail om het gedachtengoed achter de door ProRail ontwikkelde Veiligheidsladder op effectieve wijze en samen met marktpartijen een plek te geven. En om veiligheid in de sector te verbeteren. De website biedt leden op termijn inzage in elkaars veiligheidsperformance.

Circulaire Leverancier

De Duurzame Leverancier is één van de medeondertekenaars van de Green Deal Circulaire Inkoop. Vanuit de marktbehoefte is een pilot gestart met een marktplaats voor beschikbare bouwstoffen. Daarnaast is in 2015 het thema in een aantal klankbordbijeenkomsten specifiek aan de orde geweest.

Betrokken vanuit Antea Group: Theo van Oosten. Meer informatie op www.duurzameleverancier.nl

Methodieken	Startdatum	Einddatum
Algemeen, CO2 Prestatieladder assessment en CO2	01-01-2014	
Deelname		
Antea Group is initiatiefnemer en actief lid		
Resultaten		

Antea Group Energiebesparing gemalen

De adviseurs van Antea Group hebben in het Woudagemaal in Lemmer aan de vertegenwoordigers van vier waterschappen een plan gepresenteerd om het energieverbruik van gemalen objectief weer te geven. Hiervoor is een "energielabel" gemalen ontwikkeld. Het plan is enthousiast ontvangen en biedt veel aanknopingspunten om grote energiebesparingen door te voeren. Naast de CO₂-emissiereductie valt er bedrijfseconomisch voordeel te behalen.

Meer informatie: Jaap de Olde of www.anteagroup.nl

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2 Prestatieladder assessment, Algemeen en CO2	01-09-2015	

Antea Group Gooisekant klimaatneutraal (vestiging Antea Group in Almere)

Aanleiding en start

De aanleiding van het onderzoek is de ambitie van de bedrijven Svizera en Antea Group om het bedrijventerrein Gooisekant, waar zij zijn gevestigd, te verduurzamen. Hierbij wordt verduurzaming opgevat in de breedste zin van het woord: energieneutraal en afvalvrij. Wat zijn de mogelijkheden om het bedrijventerrein Gooisekant als geheel te verduurzamen? Op 16 november heeft de gemeente Almere een bijeenkomst georganiseerd om het onderzoek een vliegende start te geven. Wethouder Tjeerd Herrema van de gemeente Almere en Menno Smits, directeur van Antea Group, openden de bijeenkomst en nodigden bedrijven uit om deel te nemen aan dit initiatief.

Locatie Gooisekant

Gooisekant is een bovenregionale werklocatie met verschillende toonaangevende bedrijven met landelijke uitstraling, direct gelegen aan de strategische verkeersader A6. De verbreding van de A6 versterkt deze positie. Het is als kantorenlocatie het enige snelwegmilieu in Almere en heeft daarmee een eigen onderscheidend vermogen. Het terrein is een modern gemengd bedrijventerrein, waar ruim 4000 mensen een full time baan hebben, 13,5 % van de totale werkgelegenheid op bedrijfsterreinen in Almere. Samen met Gooise Poort, Hoge Poort en de Uitgeverij loopt dit percentage zelfs op tot ruim 24 %. Het aantal bedrijfsvestigingen was 430 in 2011. (bron: Vestigingsbeleid Almere 2010).

De uitdaging

Het bedrijventerrein Gooisekant kent een veelheid aan bedrijven die allemaal in verschillende sectoren zaken doen. Sommige bedrijven richten zich op de Nederlandse markt; andere kijken over de grenzen heen. Het contact tussen de bedrijven is pragmatisch en ad hoc. Bedrijven zijn bezig met hun eigen business en proberen het hoofd boven water te houden. De focus ligt voornamelijk op vandaag en morgen, maar niet op overmorgen. De duurzaamheid van het terrein is duidelijk een 'overmorgen-onderwerp'. De bedrijven zijn er niet op tegen het bedrijventerrein te verduurzamen, maar hebben niet de capaciteit, tijd, geld en kunde om het op te pakken.

Een andere uitdaging is het zogenaamde 'split incentive'. De bedrijven die zijn gevestigd op Gooisekant zijn vaak niet eigenaar van het vastgoed, het zijn huurders. Dit betekent dat als een bedrijf ambities heeft op het gebied van duurzaamheid, het eerst de vastgoedeigenaar moet zien mee te krijgen. De beweegredenen van de vastgoedeigenaar en huurder zijn verschillend, vandaar de term 'split incentive'. Als beide partijen enkel vanuit hun eigen standpunt kijken naar dit onderwerp kan er een impasse ontstaan.

Wat is er nodig?

Om alle bedrijven en vastgoedeigenaren in beweging te krijgen en een situatie van impasse te voorkomen, is het nodig dat er een trekker opstaat. Deze trekker moet het op zich nemen om Gooisekant als geheel mee te nemen. De trekker zal daarvoor onderzoek moeten doen naar de incentives voor zowel de vastgoedeigenaar als de huurder. Bijvoorbeeld: een energieneutraal bedrijventerrein is aantrekkelijk voor de vastgoedeigenaar omdat zijn vastgoed op de lange termijn waardevoller wordt en omdat het vestigingsmilieu aantrekkelijker wordt. Voor de huurders biedt het een lagere energierekening en een mooie kans om zich te profileren. Het onderzoek moet nagaan of een dergelijke win-winsituatie bestaat.

Wat levert het op?

Het onderzoek levert een beeld op van de mogelijke maatregelen die genomen kunnen worden met betrekking tot duurzaamheid. Daarnaast levert het inzicht op het gebied van organisatie: lukt het om alle verschillende partijen te verenigen in bijvoorbeeld een Groene BIZ (primeur)? Het is een kans voor de gemeente Almere om het eerste energieneutrale bedrijventerrein te openen. Als het in Almere lukt, dan kan deze werkwijze over heel Nederland worden uitgerold.

Stand van zaken 2019

In januari 2019 is een samenwerkingsovereenkomst getekend tussen Antea Group en Blue Jay t.b.v. de verkenning een energiemaatschappij op te richten om zo het streven Gooisekant Energieneutraal voort te zetten en een stap dichterbij te brengen. Hieraan wordt op het moment verder gewerkt.

Meer informatie: Roy Hendriks

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2 Prestatieladder assessment, CO2 en Algemeen	01-11-2016	

Antea Group Green Deal Circulair Inkopen 2.0

Om de circulaire economie ruim baan te geven, neemt het kabinet verschillende maatregelen. Zo ook het initiatief 'Green Deal Circulair Inkopen 2.0'. Antea Group is vanaf 7 juni 2018 kennispartner in de Green Deal Circulair Inkopen. In de Green Deal Circulair Inkopen spreken publieke en private organisaties met elkaar af de circulaire economie aan te jagen met hun inkoopbeleid.

Op weg naar 100% circulair

De economie groeit en daarmee neemt ook de vraag naar grondstoffen, de energiebehoefte en het aanbod aan afval toe. Door de lineaire economie om te buigen naar een circulaire economie kunnen we alle drie deze problemen tegelijkertijd aanpakken. Circulair inkopen is waarschijnlijk de belangrijkste sleutel in de transitie om in 2050 te komen tot een 100% circulaire economie.

Circulair Inkopen, hoe breng je dat in de praktijk?

De Green Deal Circulair Inkopen is een initiatief van MVO Nederland, NEVI, Rijkswaterstaat en PIANOo. Circulair inkopen leidt tot nieuwe contractvormen en businessmodellen. De Rijksoverheid moedigt dit aan. De Green Deal Circulair Inkopen (GDCI) is dan ook een contract met de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deelnemers aan de GDCI doen praktijkervaring op met circulair inkopen en delen dit tijdens de bijeenkomsten en in werkgroepen.

Kennispartner

Het ondertekenen van de Green Deal Circulair Inkopen door Antea Group, betekent dat we ons bezig houden met:

1. Het begeleiden van de werkgroep GWW/Infra.
2. Het delen van onze kennis over circulair inkopen en met name over het opschalen ervan.
3. Het deelnemen aan en onderzoek doen via de CoP bijeenkomsten en de werkgroepen.
4. Het bijdragen bij aan de ontwikkeling van werkmethoden en instrumenten voor circulair inkopen.

Circulaire Economie actueel thema

Circulaire Economie is actueel binnen alle afdelingen van Antea Group. Van bouw en aanbestedingen tot beleid en infra. Circulair inkopen gaat over het behouden van waarde en voorkomen van vernietiging. Onderhoud en hergebruik is hierbij belangrijk. De voorwaarden hiervoor worden bepaald tijdens het ontwerp van het contract, is circulair inkopen het meest effectief bij innovatieve geïntegreerde contractvormen. Dit kunnen innovatieve contractvormen zijn als zoals product-service-systemen, prestatie-contracten of pay-per-use. Maar ook binnen de Best Value aanpak, Design & Construct en zelfs RAW contracten kan rekening worden gehouden met hoogwaardig hergebruik aan het eind van de gebruiksfase.

Meer informatie: Antal Hartman en www.anteagroup.nl

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2, CO2 Prestatieladder assessment en Algemeen	16-10-2018	

Antea Group Green Deal Duurzaam GWW 2.0

17 januari 2017 wordt door de Provincies, Waterschappen, ProRail, Bouwbedrijven, NL ingenieurs, een aantal Gemeentes enz. de Green Deal Duurzaam GWW 2.0 getekend. Anders dan bij de eerdere Green Deal in 2013 is nu door diverse grotere ingenieursbureaus de keuze gemaakt om als individueel bureau deze deal te ondertekenen (Arcadis, RHDHV, TAUW, Sweco, WiBo,...). Dit om meer expliciet duidelijk te maken dat dit initiatief gesteund wordt.

Green Deal Duurzaam GWW

Deze deal betreft een procesaanpak, waarbij volgens een afgesproken structuur zorgvuldig nagedacht wordt over alle aspecten van duurzaamheid. Dit leidt vervolgens tot het vastleggen van de projectspecifieke ambities bv t.a.v. materiaalkeuze, CO₂-emissie, keuzes voor Flora en Fauna.

Belangrijk is dat het proces uniformiteit beoogt in de manier van registreren van gemaakte keuzes (met de tools Omgevingswijzer en Ambitieweb). Duurzaam GWW zegt in feite niets over de mate van duurzaamheid.

Wat betekent ondertekening van de Green Deal voor Antea Group?

In de green deal is opgenomen dat de adviesbureaus die tekenen het volgende doen:

- in projecten de meerwaarde laten zien van duurzame (alternatieve) oplossingen
- bijdragen (overleg en bijdrage aan diverse output oa factsheets)) leveren aan het Expertnetwerk Duurzaam GWW
- medewerkers bekwaam maken in het toepassen van de Aanpak Duurzaam GWW (oa voor het houden van Workshops)
- interne PR over het gedachtegoed invullen
- capaciteit beschikbaar stellen voor het uitdragen van praktijkvoorbeelden
- aanpak DGWW opnemen in aanbiedingen voor projecten
- aanpak DGWW (stapsgewijs) opnemen in interne werkwijze

Bovenstaande activiteiten dienen - zo staat in de deal - te worden uitgewerkt en moeten worden opgenomen in een (implementatie)jaarplan. Dit plan zal openbaar zijn.

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2, CO2 Prestatieladder assessment en Algemeen	17-01-2017	

Antea Group Initiatief IB's 'CO2 reductie in de keten'

Antea Group werkt samen met 6 grote advies- en ingenieursbureaus (Arcadis, Sweco, Fugro, Witteveen+Bos, Movares en RHDHV) aan het verbeteren van de effectiviteit van ketenstudies (LCA) en het komen tot het verbeteren van CO2-reductie in de keten. Hierbij wordt de samenwerking gezocht met Rijkswaterstaat, ProRail en SKAO. Antea Group levert input in het panel en toont commitment door haar ketenstudies in de toekomst af te stemmen op de ketenstudies van de andere bedrijven, zodat er beter inzicht ontstaat in CO2-reductiemogelijkheden en het gemakkelijker wordt om kwantitatieve reductiedoelen vast te stellen. Er wordt toegewerkt naar een korte handleiding voor het uitvoeren van ketenstudies en een systeem om zo veel mogelijk tot aanvullende ketenstudies te komen.

In 2017 is er hard gewerkt aan de verdere ontwikkeling van dit platform. Er is aansluiting gezocht bij de Duurzame Leverancier en haar netwerk. In 2018 heeft deze aansluiting plaatsgevonden. De activiteiten van de Duurzame Leverancier zijn zijn uitgebreid met workshops voor bedrijven over het opzetten en onderhouden van een of meer ketenanalyses.

Ook is D-tool, een site met duizend-en-een initiatieven opgenomen in de website van de Duurzame Leverancier. Hiermee is het potentiële bereik in een keer enorm toegenomen.

Meer informatie: Theo van Oosten of op www.duurzameleverancier.nl

Methodieken	Startdatum	Einddatum
Algemeen, CO2 en CO2 Prestatieladder assessment	01-09-2015	
Resultaten		
Presentaties en besprekingsverslagen (deels opgesteld door Antea Group) zijn opgenomen onder 5D.		

Antea Group MVO Expertnetwerk NL Ingenieurs

Antea Group levert een lid van het expertnetwerk MVO van de brancheorganisatie NL-ingenieurs. Het MVO Expertnetwerk heeft tot taak de collectieve belangen van de branche in de markt te behartigen met betrekking tot Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en Duurzaamheid. Daarvoor werkt zij aan een sterke profilering en een strategische positionering van de branche op deze gebieden.

NLingenieurs Koningskade 30
2596 AA Den Haag
T: 070 - 31 41 868
F: 070 - 31 41 878 info@NLingenieurs.nl

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2 Prestatieladder assessment, CO2 en Algemeen		
Deelname		
Deelname maatschappelijke initiatieven		

Antea Group MVO-Nederland

Antea Group is sinds 9 november 2009 partner in MVO-Nederland. MVO-Nederland is de nationale kennis- en netwerkorganisatie voor maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Binnen het netwerk van MVO Nederland werken circa 1000 ondernemersorganisaties, bedrijven en NGO's samen op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Gezamenlijk vertegenwoordigen zij meer dan 100.000 ondernemers. MVO Nederland helpt ondernemers om concreet met MVO aan de slag te gaan.

MVO-Nederland Postbus 48 3500 AA Utrecht
Telefoon: (030) 236 34 65 Fax: (030) 231 28 04
E-mail: contact@mvonederland.nl
Site www.mvonederland.nl

Meer informatie: Theo van Oosten

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2 Prestatieladder assessment, Algemeen en CO2	09-11-2009	
Deelname		
Deelname maatschappelijke initiatieven		

Antea Group Road to Zero - Natuur & Milieu

Met Road to Zero wil Natuur & Milieu samen met koplopers in de zakelijke markt de transitie naar elektrisch vervoer (EV) versnellen en zakelijke wagenparken richting zero-emissie helpen. De markt heeft nu opschaling nodig om de transitie naar zero emissie mobiliteit door te zetten. Onze missie is een wagenpark dat in 2030 volledig elektrisch is, inclusief alle bestelbussen. Dit willen wij bereiken door met bedrijven en partners te werken aan kennisdeling en experimenten. Antea Group heeft zich in 2018 bij dit initiatief aangesloten.

In 2018 zijn drie kennisbijeenkomsten en een symposium georganiseerd om in expertgroepen met koplopers te werken aan kennisdeling en een [EV-Routekaart](#) (ons stappenplan voor het elektrificeren van het wagenpark) te schrijven. In 2019 organiseerde Natuur & Milieu vier regionale bijeenkomsten om de EV-Routekaart onder de aandacht te brengen bij MKB+ bedrijven. Hierbij zijn in Brabant en Limburg, Oost-Nederland, Groningen en Zeeland bedrijven geïnspireerd om (eerste) stappen te zetten in het elektrificeren van hun wagenpark. Dit is gedaan door in kennissessies actief aan de slag te gaan met knelpunten en uitdagingen. Ook zijn lokale best-practices geïntroduceerd en is in stappen uitgelegd hoe je van een fossiel naar een elektrisch wagenpark komt aan de hand van de vier thema's van de routekaart:

- Plan en ambitie
- Het wagenpark
- Laadinfrastructuur
- Leasebeleid en arbeidsvoorwaarden

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2 Prestatieladder assessment, Algemeen en CO2	01-01-2018	

Antea Group Sustainable Development Goals

Het directieteam van Antea Group heeft in haar vergadering van maart 2019 besloten in te zetten op 7 (6, 7, 9, 11, 12, 13 en 15) van de 17 SDGs van de VN. De gekozen SDGs vormen een mooie en complete afspiegeling van onze 6 businesslijnen en de werkvelden die zij bestrijken. Op basis hiervan worden in de komende jaren gericht activiteiten ontwikkeld. Zowel intern in onze bedrijfsvoering, als extern richting onze opdrachtgevers. In het najaar van 2019/begin 2020 worden de plannen concreet uitgewerkt. Per SDG wordt een trekker benoemd, die een aantal concrete doelen benoemd en verdere uitwerking ervan aanjaagt.

Meer informatie: Loes van der Velden

Methodieken	Startdatum	Einddatum
Algemeen, CO2 en CO2 Prestatieladder assessment	01-12-2018	

Antea Group Sustainable Development Goals in Brainport Eindhoven

Antea Group heeft met ruim 150 partijen uit de Brainport Eindhoven regio gezamenlijk het Charter voor de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDGs) ondertekent die door de VN zijn opgesteld. Het ondertekeningmoment symboliseert de start van een verenigde beweging en netwerk voor duurzame ontwikkeling in de regio. De SDGs bieden een denkkader om vanuit de kracht van technologie en innovatie een bijdrage te leveren aan duurzame ontwikkeling en vormen een gezamenlijke internationale taal om erover te communiceren.

Het blijft niet alleen bij ondertekenen: Antea Group levert middels haar klantprojecten al actief een bijdrage aan het realiseren van meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Door het omarmen en integreren van de SDGs in de bedrijfsvoering zal Antea Group via haar dagelijkse werkzaamheden structureel bijdragen aan een duurzame leefomgeving. Het team van Antea Group in Eindhoven zoekt hierbij nadrukkelijk de samenwerking op met de triple helix regio.

Meer informatie: Yanick Aarsen

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2 Prestatieladder assessment, CO2 en Algemeen	01-12-2018	

Antea Group Taskforce Duurzaamheid / Circulair

Het directieteam van Antea Group heeft de taskforce Duurzaamheid / Circulair ingesteld. Een van de businesslijndirecteuren is namens het team trekker van deze taskforce. In eerste instantie richt de taskforce zich op de verkenning van de mogelijkheden voor Antea Group. De taakstelling ligt met name bij de commerciële activiteiten. De adviezen zijn:

1. Het inzetten op nieuwe duurzame producten/diensten bij bestaande klanten of het verduurzamen van bestaande producten/diensten. Het is niet verstandig nieuwe producten/diensten weg te zetten bij nieuwe klanten.
2. Ga mee op de duurzame/circulaire stroom, en etaleren wat we al duurzaam/circulair doen.
3. Zet de transitie stapsgewijs in gang. Maar ook als we over drie jaar duurzaam/circulair willen zijn (in de middenmoot) moeten we nu al actie ondernemen. Bijvoorbeeld ten aanzien van elektrische auto's voor ons wagenpark.
4. We doen op het gebied van duurzaamheid/circulair wat nodig is voor onze certificeringen. Daarnaast houden we een enquête om te kunnen inschatten welk deel van ons bedrijf we meekrijgen om verder te gaan en welk deel niet. Hoe belangrijk vinden onze medewerkers het? En wat vinden ze belangrijk (grondstoffen, mobiliteit, voeding, etc.)?
5. Zet niet in op het streven om hét duurzame/circulaire advies/ingenieursbureau te worden, maar kies voor interessante deelmarkten of niches waar we voorop kunnen lopen en waar we dat zichtbaar kunnen maken. Bijvoorbeeld duurzaamheidsadvies, circulair aanbesteden, circulaire benzinestations, duurzaam bouwen, circulaire beweegbare bruggen.

Methodieken	Startdatum	Einddatum
Algemeen, CO2 Prestatieladder assessment en CO2	01-01-2018	

Antea Group Taskforce Energietransitie

Voor de komende jaren staat m.n. de transitie van gas naar elektra op het programma. Dit betekent het opstellen van beleidsplannen, herstructurering van bestaande wijken van gas naar gasloos en de realisatie van energieparks. Gemeenten, provincies, woningbouwverenigingen en netbeheerders zijn hierbij onze opdrachtgevers.

Al onze businesslijnen kunnen hierin een rol vervullen. Door projecten te doen in de transitie naar gasloze wijken, zoals in Etten-Leur, Groningen en Capelle a/d IJssel, bouwen we onze referenties op, die we vervolgens kunnen vermarkten.

Meer informatie: Johan Fuite en Dieuwke Martens

Methodieken	Startdatum	Einddatum
Algemeen, CO2 Prestatieladder assessment en CO2	01-01-2018	

Antea Group Vereniging Circulair Friesland

Antea Group draagt bij aan het opzetten van een circulaire economie binnen de provincie Friesland. Om die reden zijn we lid van de Vereniging Circulair Friesland, een netwerkorganisatie met overheden, onderwijs en ondernemers, die streeft naar een circulaire provincie. Antea Group levert inhoudelijke kennis rondom circulariteit en bouwt mee aan het netwerk. Daarbij gebruiken wij het netwerk om circulaire spin-off te creëren, die tot uiting komt in onze eigen projecten en de Sustainable Development Goals (SDGs) van de Verenigde Naties. Ook willen we in de toekomst actief bijdragen aan één van de 'icoonprojecten': projecten die als voorbeeld kunnen dienen voor een circulaire samenleving.

Binnen Antea Group vertaalt Irene Robberegt, adviseur circulariteit, de doelen van Vereniging Circulair Friesland naar de bedrijfsvoering en projecten, waarbij zij er ook zorg voor draagt dat de juiste adviseurs aanhaken bij themabijeenkomsten en evenementen.

Meer informatie: Irene Robberegt, tel. 06 15438667

Methodieken	Startdatum	Einddatum
CO2, CO2 Prestatieladder assessment en Algemeen	01-01-2018	